

AU

Câr

er

Aureliu Busuioc

Când bunicul era nepot...

Roman

Ediția a IV-a

EDITURA CARTIER

2018

Aureliu Busuioc
CÂND BUNICUL ERA NEPOT...
Ediția a IV-a
Ebook, martie 2018

© 2018, Editura Cartier pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate.

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail:
cartier@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2,
București.

Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md
cartier.md

*Cărțile Cartier pot fi procurate online pe shop.cartier.md
și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.
Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, Barnes & Noble și pe
cartier.md*

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău.

Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.

E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librăria online, shop.cartier.md. Tel.: 068 555 579.

E-mail: vanzari@cartier.md

Livrare gratuită oriunde în Republica Moldova pentru comenzi mai mari de 250 MDL.

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei nr. 24, sectorul 2, 020712 București,
România

Tel./fax: (021) 210 80 51

E-mail: romania@cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură. Plata se face ramburs,
la primirea coletului.

Colecția Cartier popular este coordonată de Gheorghe Erizanu

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Valentin Guțu

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Valeria Idjilov

Prepress: Editura Cartier

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Busuioc, Aureliu.

Când bunicul era nepot.../ Aureliu Busuioc.

– Chișinău: Cartier, 2018. – 39 p.

(Colecția „Cartier ebook”, ISBN 978-9975-79-909-6). Ebook.

1 disc optic (CD-ROM): sd., col.; în container, 13 x 13 cm.

Cerințe de sistem: Windows 98/2000/XP, 64 Mb hard, E-Pub.

ISBN 978-9975-86-264-6.

821.135.1(478)-31

B 96

AURELIU BUSUIOC (1928, Cobâlca, azi Codreanca, județul Orhei – 2012, Chișinău), scriitor român. Își ia bacalaureatul la Colegiul „C. Diaconovici-Loga” din Timișoara. Urmează Școala Militară de Ofițeri Activi de Transmisiuni din Sibiu, pe care, în timpul examenelor de absolvire (1949), o părăsește, pentru a se alătura familiei, obligată de autoritățile sovietice de ocupație să se „repatrieze”. Se află în lagărul sovietic de filtrare de la Sighet (1949-1950). Este depanator-radio la un atelier din Chișinău, student la Institutul Pedagogic din Chișinău, apoi redactor la Editura de Stat. În 1955 debutează editorial cu placheta de poezii umoristice *Prafuri amare* și cu cartea pentru copii *La pădure*. Lucrează în presa timpului. Îi apar volumele de versuri *Piatra de încercare*, *Firicel de floare rară*, *Dor*, *Poezii*. În 1966 publică romanul *Singur în fața dragostei*. În 1969, la Teatrul Luceafărul din Chișinău îi este montată piesa *Radu Ștefan, întâiul și ultimul*, interzisă de autorități după câteva reprezentații. În 1973 îi apare romanul *Unchiul din Paris*, tradus peste un an în rusă, germană (trei ediții), slovacă, bulgară ș.a. În 1986 îi apare romanul *Local – ploi de scurtă durată*. În 1996 i se decernează Premiul Național. Publică romanele *Lătrând la lună* (1997), *Pactizând cu diavolul*

(1999), *Spune-mi Gioni!* (2003), *Hronicul Găinarilor* (2006), *Și a fost noapte...* (2012).

„Aureliu Busuioc produce, de fiecare dată, nu texte – de un anume gen literar –, ci modele. Un model de care avem nevoie este povestirea pentru copii și adolescenți. Este vârsta inițierilor în lectură. Dacă îți ratezi cititorul de această vârstă, nu-l mai recuperezi niciodată. Dar dacă îl câștigi – va fi pentru totdeauna. Pe ce se ține, așadar, modelul? Pe vraja „timpului literaturii”. Pe un adevăr simplu: amintirile trebuie trecute prin filtrul anilor. Și atunci, un jurnal de adolescență obține tărie literară, magică. Și atunci realitatea profană devine irealitate sacră, literară. Iar lucrurile obișnuite încep să obțină nuanțe de mit. Testul e simplu: e suficient să citești povestea bunicului din vremurile mitice, când – incredibil! – el era nepot...”

Mircea V. CIOBANU

Într-o după-amiază de vară, cred că era prin iunie, pentru că cireșele erau pe terminate iar caisele abia începeau să se îngălbenească, l-am zărit pe bunicul stând la măsuța de pe terasă, cu o ceșcuță de cafea în față, tot curățând la luleaua lui din rădăcină de vișin pe care n-am văzut-o niciodată scoțând fum, dar de care bătrânul nu se putea despărți.

Zic „l-am zărit”, și nu „l-am văzut”, pentru că am trecut ca fulgerul pe lângă terasă: mama, cu o nuielușă de liliac în mână (n-ați gustat niciodată așa ceva?), încerca să mă prindă ca să-mi explice a nu știu câta oară de ce nu-i frumos să arunc cu bolovani în curcanul acela înfoiat și prost din curtea vecinului care mă îngână „gâl-îhî-gâl” ori de câte ori încerc să fluier.

Bunicul a fost marinar, căpitan de cursă lungă, vila aceasta cu terasă și tot soiul de pomi și arbuști a cumpărat-o de cum a ieșit la pensie, și, zice el, are să mi-o lase mie prin testament când o fi să plece la cele sfinte. Cine sunt „sfintele celea” nu știu, tot așa cum habar n-am ce înseamnă „testament”, dar aș vrea să văd care o să mai alerge după mine cu vârguța când am să fiu eu stăpân aici! O înțeleg pe mama care strigă la bătrân „pușchea pe limbă” de fiecare dată când bunicul își face cunoscute planurile de viitor...

Dar toate acestea le spun printre altele, principalul în acele clipe a fost să mă ascund cumva de furia mamei. Și cel mai potrivit loc mi s-a părut a fi sub terasă, pentru că trebuie să vă spun că „puntea” – așa-i zice bunicul – e ridicată pe stâlpi la vreo jumătate de metru de la pământ. Nu-i prima oară că mă salvează,

și, slavă Domnului, toți știu că acest minunat ascunziș îi aparține lui Ricky.

Mama s-a oprit din fugă și, presupun, caută nedumerită în jur. Îi văd numai picioarele și capătul nuielușei care s-ar fi potrivit foarte bine pe fundul meu.

— Unde-o fi, împielițatul, parcă a intrat în pământ, se plânge ea bunicului. De-ar ști câtă dreptate are!

— Mai lasă-l și tu, face bunicul împăciuitor, îl aud sorbind din cafeaua fierbinte. Copil, ce vrei! Parcă tu ai fost mai cu moț la vârsta lui?

Când m-am târât sub terasă, nici n-am luat seama la Ricky, foxterierul meu, în schimb m-a luat el în seamă: a început să dea din parodia lui de coadă de mi-a umplut ochii cu praf. I-aș fi dat una peste urechi, dar scheunatul lui m-ar fi trădat. Am înghițit „salutul” lui scrâșnind din dinți, oricum era de preferat un pic de praf în ochi nuielușei de liliac...

Mama tace. După câteva minute, îi văd picioarele purtând-o spre scara casei.

— Nu-i nimic, pun eu mâna pe tine, haimana ce-mi ești!

Bunicul pufnește.

Vesel bunic!

De-ar fi numai să nu plece prea repede la sfintele lui!...

2

Când s-a lăsat iar liniștea aceea îngrozitoare care domnește la țară în lungile zile de vară, am înțeles că bunicul și-a scăpat barba în piept și sforăie încetișor de parcă s-ar teme să nu trezească pe cineva; că vecinul – curcanul cel prost – și-a strâns aripile și moțul și seamănă acum cu o curcă plouată, și că mama, la bucătărie, răsfoiește un jurnal de mode împrumutat de la tanti

Aglăia cea cu nasul ca o banană, și nici prin gând să-i dea că rața din rolă a început să semene cu un papuc scorjit, iar bucățelele de varză tocată de sub trupul păsării par sute de chibrituri arse până la capăt. Mama are probleme cu mirosul, cred că nu poate deosebi parfumul franțuzesc de oțetul nostru, așa că n-are s-o deranjeze izul mâncării arse până n-o să dea fumul din rolă. Ea continuă să examineze atent croiul unei rochii de pe vremea lui Pazvante chiorul...

Cine ca cine, dar eu știu precis că acum-a-i timpul să-mi părăsesc ascunzișul, nimeni nu vede și nu știe nimic, pot să mă urc pe casă dacă vreau sau să mă culc încălțat pe patul din dormitor.

Numai că altele sunt planurile mele pentru ziua de azi: ieri am fost în podul casei și am descoperit un geamantan vechi, ros pe la colțuri, cu o etichetă agățată de mâner pe care abia se putea citi: „Timotheu Bizu, cap...”

Adică bunicul.

Încuietorile valizei nu mai țineau, așa că n-a fost cine știe ce problemă s-o deschid, dar în fața ochilor mei nerăbdători au apărut nu plăci și figurine de argint și aur, ci... hârtii. Dosare pânțecoase legate cu rafie, caiete și blocnotesuri, jurnale și diplome în tartaje de piele...

Am ales la întâmplare coperta cea mai arătoasă și am deschis-o. Pe o foaie dublă de hârtie cretată scria scurt: „Diplomă de traversare a Ecuatorului. Se atestă prin prezenta că secundul vasului «Sf. Parascheva» Thimoteu Biju a traversat Ecuatorul la 61°17' long, la. 17h (Greenwich) pe data de 11.X. 32”.

Și semnătura: „Neptun”.

Strașnic gramătic Neptun ăsta – unde l-a pus pe „h” în prenumele bunicului!

A doua copertă s-a dovedit a fi a unui caiet școlăresc. Pe prima pagină – imaginea primitivă a unui vas cu pânze înfruntând furtuna, iar pe următoarea, cu litere de tipar, scrise de o mână nu tocmai grozavă în ale caligrafiei: „Jurnal de bord. Căpitan TIMO BIZO”.

Am reușit să citesc doar începutul jurnalului: „Ura! Măine împlinesc paisprezece ani, și-mi rămâne încă un an până...”

„Până ce?” n-am mai reușit să aflu, pentru că, de jos, din capul scării, răsună glasul de goarnă al mamei:

— Culai, știu că ești în pod. Coboară imediat, zbânțuitule, ori îți rup urechile!

Ruptul urechilor nu mă sperie, au rezistat ori de câte ori a pus mama mâna pe ele, dar nu pot răbda să mi se spună Culai! E înjositor! E un nume pe care nu l-aș da nici unui motan râios. La școală toți au fost învățați (bineînțele, de mine, și uneori chiar cu forța!) să-mi spună Nic! Așa îmi spun și bunicul și tata, numai mama parcă ar trăi în secolul zece – pretinde că a avut un strămoș cu acest nume și că era un om foarte de treabă. Bine măcar că nu-l chema Pantelimon sau Sisoel!

Am băgat „Jurnalul” sub centură și l-am acoperit cu maioul, apoi am închis urgent geamantanul. Am aruncat peste el o mână de praf – este destul în pod. Măsura era necesară pentru că mi s-a interzis să umblu la vechiturile puse acolo, ca să se facă și mai vechi, și am coborât cât mai degrabă.

— Ce-ai căutat acolo? se rățoi mama la mine. De câte ori să-ți spun? Vrei să dai foc la casă?

N-aveam de gând să fac așa ceva. Acum, cu atât mai puțin, dar nu puteam să rămân dator:

— Mami, dacă-mi mai spui o dată Culai, am să mor!

Mama izbucni în râs:

— Hai, nu mai moare nimeni de atâta treabă! Du-te până la prăvălie, s-a terminat sarea... Culăiță...

3

Nici nu vă închipuiți ce grea este viața unui copil singur într-o familie mare! Ba du-te la prăvălie că s-a terminat sarea, ba adu ziarul din dormitor, ba spală-te pe picioare, ba nu mânca prune verzi, ba lasă cățelul în pace că ai scos sufletul din el...

La traiul acesta chinuit mă gândeam în drum spre prăvălie, dar și la zilele acelea fericite când am făcut un pic de temperatură și alergau toți în jurul meu ca slugile în jurul unui prinț!... Ce-i drept, fericirea a ținut doar patru zile, pentru că într-a cincea mama m-a prins încălzind termometrul în paharul cu ceai fierbinte și... Nici nu vă mai spun cum s-a făcut roșie ca o sfeclă, cum m-a luat de o aripă și mi-a făcut vânt din pat, cum a luat ștergarul ud cu care venise să mi-l pună compresă și a început să-mi măsoare cu el spatele, țipând ca din gură de șarpe:

— Vasăzică, de asta se mira doctorul că nu-ți scade temperatura! De asta ne-ai ținut pe toți ca pe jar! Monstrule! Măgarule! Ia uitați-vă ce potlogărie i-a dat prin cap pezevenchiului!...

La masă am păstrat cu toți tăcere, eu personal am mâncat și ceapa din supă de credeam că o să-mi întorc stomacul pe dos, doar bunicul a găsit de cuviință să împrăștiie atmosfera grea și apăsătoare:

— Țin minte și eu că printr-a treia sau a patra eram sătul de școală, când un coleg m-a învățat să beau cretă. Zicea că o să fac treizeci și nouă și am să stau acasă vreo câteva zile fără niciun pericol. Dar nu mi-a spus cât anume să beau și am înghițit vreo

cinci bucăți. Doctorii m-au pus să torn în mine vreo trei căldări de apă ca să-mi spele stomacul...

Am luat seama cu coada ochiului că mama se schimbă la față: ba verde, ba roșie, ba vânătă, până când n-a mai putut răbda și a sărit în picioare:

— Termină, tată, cu amintirile! Din cauza poveștilor tale face el toate prostiile! Te rog...

A urmat o zi întreagă a tăcerii.

Bunicul s-a culcat devreme, supărat, nu s-a mai așezat la masa de scris.

Devreme s-au retras și babacii. Fără discuțiile și amintirile de pe terasă de până pe la miezul nopții.

Tristă zi...

Dar a trecut!

Acum nu se prevedea nimic rău: curcanul acela idiot nu mă enerva numai pe mine, și nici vecinul nu observase că-i atacasem pasărea iubită, trecuse totul fără scandal.

În schimb mi-am amintit că anume azi a promis unchiul Mihai să-l aducă pe Mădălin, verișorul meu. Și nu pentru o zidouă, pentru toată vacanța!

Ura!

4

Eu și Mădălin, sau mai degrabă Mandolin-mincinosul, cum l-au botezat colegii, învățăm în aceeași clasă, și, cu toate că mi-i neam, suntem prieteni buni, nu ne-am bătut decât de vreo trei ori, și atunci fără nasuri sparte. Taică-su, nenea Mihai, fratele mamei, e maior de grăniceri, șeful unui pichet aflat la vreo câțiva kilometri de vila bunicului, la vreo zece de orașul în care locuiesc eu și unde se află și școala, iar pe deasupra e și președintele

vânătorilor. Mădălin stă cu părinții la pichet și maică-sa, tanti Zica, îl aduce în fiecare dimineață cu mașina la lecții, pentru care lucru fetele îi mai zic și „Puișorul-mamei”. De fiecare dată are ceva de povestit: ba că le-a trecut drumul o vulpe, ba că erau cât pe ce să calce un iepure, ba că a văzut două căprioare și un mistreț, și cum povestește toate acestea în timpul lecțiilor, doamna dirigintă l-a mai poreclit și „Gură-spartă”, ba odată i-a scăzut și nota la purtare. E omul cu cele mai multe porecle, dar nu știu să se fi supărat vreodată, continuă mereu să inventeze tot soiul de întâmplări cu animale sălbatice, deși nenea Mihai se plânge că nu mai poate de braconieri – în scurt timp, singurele sălbăticiuni din împrejurimi au să rămână ciorile... Dar treaba lui, să mintă cât îi place, cred că are să se facă scriitor... Și-apoi mai are și un mare merit: acela că mă recunoaște de lider...

Voiam să deschid porțița, când apăru și mașina verde a lui nenea Mihai. Mandolin nu așteptă să oprească bine rabla și sări, dar se întinse în praful drumului cât era de lung. Alături de el poposiră și undițele, și arma cu aer comprimat, și valiza în care-și căra boarfele. Se ridică imediat în picioare, dar asta nu-l feri de palma pe care i-o trase la ceafă nenea Mihai:

— Odată și odată tot ai să-ți aduni dinții de pe jos, prostule, făcu taică-su. Și ai să-ți pui o proteză ca tanti Aglaia, să râdă și găinile de tine...

N-am prea observat găini care să râdă de tanti Aglaia, deși ar avea motive, prea greu se înțelege ce vorbește mătușa, dar nici Mandolin nu dădu atenție amenințării: avea ceafa bine călită... Ridică arma, o scutură de praf și se repezi să mă îmbrățișeze.

— Servus, Culai!

Cu țeava armei sparse pachetul cu sare și prețiosul mineral se scurse pe pământ:

— Ce-i asta, sare? făcu unchiul. Semn rău! Când se varsă sarea, iese cu ceartă...

Râse și intră în curte.

Reușii să-mi opresc pumnul la câțiva centimetri de nasul vărului:

— Încă un „Culai” și-ți mut fălcile, măi balalaică!

La drept vorbind, Mădălin e mai puternic decât mine, dar, luat repede, se cam pierde, n-are reacție, și dacă știi să profiți de asta...

— N-am făcut-o special, mă duc eu să cumpăr un pachet nou...

Mare diplomat băiatul!

Până să se pupe babacii și să-și manifeste bucuria întâlnirii – nu se mai văzuseră de vreo două zile! – Mădălin se și întoarse de la prăvălie.

— Am ceva special pentru tine, șopti verișorul.

— Și eu pentru tine... De fapt, pentru amândoi.

— Ce?

— Spune tu mai întâi...

— Ba spune tu, că eu am început...

Dar nu puturăm continua ciondăneala. Mama strigă cât o țineau baierile:

— Sarea! Unde-i sarea?...

5

O fi mama cam repezită și plină mereu de interjecții, dar la bucătărie e o regină! (Bineînțeles, când nu citește revistele lui tanti Aglaia!)

Cât a ținut zeama, n-a scos nimeni o vorbă! Cu nasurile în farfurii, ne străduiam cu toții să lungim cât mai mult bucuria

burții, și abia când lingurile au prins a lovi în sec, nenea Mihai, primul, ridică ochii din farfuria goală și oftă:

— Iată, Lavinie, de ce vin așa rar la voi: cu asemenea bucate, ajung repede la o sută de kilograme!

Mama se făcu că protestează, dar o ajută și bunicul:

— Școala mea! Și a răposatei maică-ta, Dumnezeu s-o odihnească.

Pe bunica n-am cunoscut-o, aveam abia doi ani când ne-a părăsit.

— Ba eu chiar simt că mă îngraș, zise Mandolin și în clipa aceea se și îneacă. Dădea ochii peste cap și încerca să tușească, și numai o palmă peste ceafă, venită de la taică-su, îl scoase din încurcătură.

Fermecată palma lui nenea Mihai!

— Ia mai terminați-o cu laudele, zise mama. Zeamă ca zeama și basta.

— Când eram căpitan pe „Lugoj”, începui bunicul...

— ...aveai un *cook* chinez, care făcea niște pârhoale să-ți înghiți limba... îl întrerupse unchiul.

— De unde știi? sări bunicul.

Izbucnirăm cu toții în hohote de râs: bucătarul chinez de pe „Lugoj” nu lipsea niciodată din amintirile bătrânului.

Râse și bunicul:

— Hai-hai, canibalilor!

Contrar așteptărilor, rața nu era arsă.

Când nenea Mihai umplu pentru a doua oară paharele, bineînțeles, pe ale lor! se deschise porțița și apărură și bicicleta tatei. Apoi și călărețul, cu un coif de hârtie pe cap.

— Vezi, strigă mama, ți-am spus să-ți iei pălăria!

— Azi am terminat mai devreme. Salutare, cumnate!

Tata e geolog, lucrează la serviciul geodezic, toată ziua pe dealuri. (Mama îi zice că „bate câmpii”, în glumă, bineînțeles – de multe ori nu dă pe acasă cu zilele...)

Cum nici eu, nici Mădălin nu suntem pe lista celor ce beau cafea sau, și mai rău, nu ni se toarnă nici din sticla aceea transpirată prezentă pe masă la orice prânz, ne-am ridicat ca la comandă și am zbughit-o spre fundul curții, unde, în dosul unei tufe de liliac, avem locșorul nostru de taină.

Ricky, în lipsa mâinilor binevoitoare care îi mai aruncau pe ascuns câte un oscior, nu putea rămâne nici el sub masă. Se tolăni la picioarele mele cu o limbă ce-i atârna de-un metru, privindu-l pe Mădălin cu bănuială. Are el ce are cu vărul stăpânului, mârâie ori de câte ori acesta încearcă să ridice glasul...

— Ei! făcu Madi.

— Ce, ei? ripostai eu. Spune tu mai întâi. Tu ești oaspele meu.

— Nu la tine am venit – la bunicul! strigă el.

Tonul acesta nu-i plăcu deloc lui Ricky. Își înghiți limba, miji ochii și mârâi amenințător.

Mădălin îi știa feleșagul, cu atât mai mult că purta la piciorul stâng amintirea unei mușcături prietenești.

— Bine, o lăsa el mai moale. Ascultă.

Scoase din buzunar un pachetel și îl puse pe iarbă:

— Uite ce-am găsit în scorbura teiului de lângă pichetul cel vechi, din afara zonei, știi tu. Credeam că se ascunde acolo o coțofană...

Desfăcu învelișul, de fapt, o bucată dintr-o hartă, care proteja un instrument necunoscut.

— Ce-i asta?

— Prost mai ești! O busolă cu alidadă... Are așa ceva și taică-tău. Aparatul pentru orientare al tuturor spionilor!

— Minți! De unde spioni? Mulți spioni au prins grănicerii tăi? Ori vrei să zici că și tata-i spion?

— Tu, Culai, să-i lași în pace pe grăniceri! Mai bine uită-te aici! și desfăcu harta.

Era un fragment din planul țării, mai precis, regiunea unde ne aflam noi, adică pichetul și câteva sate.

Pichetul era însemnat cu pixul, un cerculeț și o săgeată spre satul Opăriți, cam la doisprezece kilometri de grăniceri, pe malul râului, iar cu doi kilometri înaintea satului („Am măsurat eu cu rigla”, mă asigură verișorul!), tot cu pixul, desenată sumar – o fântână cu cumpănă și, alături, scris: „30 grade est, 120 pași, lutăria părăsită”.

Câteva clipe, rămăsei mut. Ca să vezi ce i-a mai mers Mandolinei! Apoi îmi luai seama:

— Minți, fraiere! Pe mine nu mă duci de nas! Ai șterpelit busola de la tat-tu și ai scris toate aiurelile pe hartă singur. Vorba tatei: „Televizorul ne strică copiii”! Am văzut și eu filmul cela, cum îi zice? La naiba, tot o hartă și tot ceva asemănător! Stai, un film cu Al Pacino! Pe mine nu mă păcălești. Vrei s-o faci pe grozavul?

Mandolin se schimbă la față. Nu l-am mai văzut așa nici când și-a pierdut la zaruri mobilul proaspăt cumpărat de părinții iubitori cu ocazia zilei de naștere...

(A fost o tragedie: șmecherii dintr-a noua au trișat și nu i-au înapoiat aparatul decât în schimbul a două sute de lei, pe care păgubitul i-a scos de la miloasa de maică-sa pentru, chipurile, a ajuta un coleg grav bolnav și foarte sărac...)

Strânse busola și bucata de hartă, le băgă în buzunar și se ridică încetișor în picioare:

— Nu crezi – nu trebuie. Am să mă ocup personal de problema asta.

Lui Ricky nu-i plăcu gestul. Dacă nu l-aș fi prins de zgardă, l-ar fi apucat numaidecât de pantaloni.

Mădălin se întoarse să plece.

— Madi, i-am zis calm, ești sau nu bărbat? Ce-i cu mofturile astea de fata mamei? Mai bine stai jos și jură că nu minți!

Băiatul se însenină:

— Să mi se usuce limba dacă mint! Ți-am spus adevărul adevărat!

Nu mai aveam motive să nu-l cred: un Mădălin fără limbă ar fost un nonsens!

— Ei, gata, pace. Interesantă, chiar foarte interesantă descoperire.

— Mie-mi spui! Îți imaginezi? Putem da lovitura: doi tineri elevi descoperă o rețea de spionaj! Un depozit de arme sau...

— ...sau aparatură specială și bani...

La ce-aș face-o pe mironosița, îmi și vedeam portretul pe paginile ziarelor, îl și vedeam pe președintele țării cum îmi atârna un ordin și-mi strânge bărbătește mâna. De fapt, și lui Mădălin...

Aproape toată după-amiaza am făcut planuri, lucrurile nu păreau așa de simple și nu puteam nicicum ajunge la o hotărâre fermă.

În cele din urmă, am ajuns la concluzia că trebuie să anunțăm poliția și grănicerii, oricum, tot noi doi vom fi eroii!

Oboșiți de atâtea discuții, ne-am întins pe iarbă în tăcere ca să ne mai odihnim creierii și limbile. Mădălin pronunțase cel puțin o sută de mii de cuvinte și nici eu nu tăcusem prea mult, dar verișorul sări ca ars:

— Stai! Nu mi-ai zis ce ai tu să-mi spui! Ziceai...

Simțeam eu că mă arde ceva la pânțe, mă întrebam dacă n-am mâncat prea lacom.

„Jurnalul de bord”!

Cum putusem să uit așa ceva!...

6

Cina am luat-o în patru. Adică în cinci – cu Ricky. Tatăl lui Mădălin plecase, avea în plan o călătorie de vreo două zile la ceilalți bunici ai lui văru-meu, maică-mea pregătise o budincă de zile mari. Nu știu cu ce-o vrăjise „micul grănicer”: la orice ocazie, mi-l băga în nas ca exemplu și, cu siguranță, lui îi era destinată budinca.

Bunicul mânca absent, părea să fi dat în „căldurile creației” și se gândea probabil din răspuțeri la locul pe care trebuia să-l ocupe în noul lui roman *cookul* galben cu ochi oblici de pe „Lugoj”.

Nu v-am spus, dar bunicul avea publicate vreo două cărțuții în care marea juca rolul principal. N-am mai pomenit la cineva atâta dragoste pentru apă sărată, sunt sigur că ar fi fost în stare, dacă l-ar fi lăsat neamurile, să sape în curte o băltoacă în care să toarne tot ingredientul sărat din prăvălia așezării...

Trebuie să recunosc sincer că și eu am ceva sentimente pentru mare, mai ales când o văd supărată, cu talazuri ce izbesc sălbatic în maluri și mă văd, de pe uscat, la timona unui cliper sau a unui bric înfruntând furia neputincioasă a valurilor. Se înțelege, cu urmarea obligatorie a unei lupte cu pirații. Și a unei victorii răsunătoare. Dar să fie vorba de o dragoste uriașă și permanentă – nici pomeneală! Muntele – iată pasiunea mea: grote, peșteri tănuite, stânci și prăpăstii adânci. Probabil moștenirea de la tata, geodezul... Dar prea rar ne duce tata la munte, ce să-i faci, e sătul de tot felul de reliefuri și formațiuni geologice! Cât despre mama... Până să cumpere bunicul vila, ar fi fost în stare de orice, numai să nu părăsească bucătăria ei și

revistele de mode, din care n-am prea văzut să-și aleagă vreodată ceva...

Și totuși am întors prima pagină a „Jurnalului de bord” tremurând de curiozitate: știam pe de rost toate aventurile căpitanului de cursă lungă Timotheu Biju, dar nimic din drumul parcurs până să ajungă comandant de vas. Și mă interesa. La fel și pe Madi. Oricum, bunicul fusese și el nepot până să ajungă la bătrânețe!...

Am mascat veioza cu o bucată de carton ca să nu răzbătă lumina pe sub ușă – mama ar fi putut fi curioasă! – și ne-am întins amândoi cu verișorul pe divan.

Ricky adormise imediat pe salteluța din colțul camerei, sforăia și, din când în când, își permitea să mai strice și aerul, dar nimic nu ne putea distra de la lectura ce a urmat.

Scrișul de tinerețe al bunicului nu era cine știe ce frumos, dar destul de citeț.

Cu jumătate de glas, ca să nu fim cumva auziți, am pornit călătoria în marea aventură a bunicului, și trebuie să vă spun că aveam ce afla. Două-trei pagini eu, două-trei pagini Madi – nici n-am luat seamă cum am ajuns la sfârșitul caietului, unde aceleași buchi un pic crăcănate ne informau că suntem la „Sfârșitul Jurnalului No. 1. Continuarea în Jurnalul No. 2...”

Eram gata amândoi să facem nebunia de a ne urca în pod după „Jurnalul No. 2”, și poate chiar am fi făcut-o, dar ceasul arăta orele cinci de dimineață, și, în clipele acelea de liniște absolută, scârțâitul scării ar fi ridicat toată casa în picioare.

Ca să aveți o impresie serioasă despre cele citite în noaptea aceea, ar trebui să copiez aici „Jurnalul” cuvânt cu cuvânt – fără discuție că ar merita! –, dar cele de față sunt povestea mea și ar fi necinstit să introduc într-înșea elemente străine fără aprobarea

autorului, și nu sunt sigur că bătrânul căpitan ar fi de acord cu așa ceva...

...Într-un cuvânt, după „îmi rămâne încă un an până”, urma: „...să ating vârsta lui Robert Grant și să demonstrez lumii întregi că și la paisprezece ani poți fi un căpitan de vas la fel de bun, ori cine știe, poate chiar și mai grozav, când ai cunoștințele mele teoretice. Pe scurt, hotărârea a fost luată. Îmi pare rău că plecarea mea neașteptată va provoca multă supărare, poate chiar și lacrimi în familie, dar nu pot, nu-mi închipui că aș putea să mă fac croitor ca și tata. Mă mângâi doar la gândul că, în ziua când mă voi întoarce acasă în uniformă de marină, tăbăcit de furtuni și ploi, ars de soarele tropicelor și de gerurile polare, voi fi întâmpinat cu înțelegere și laude. Iată, vor spune toți, un tânăr care și-a croit singur soarta și a reușit!”

Recunoașteți, era un început extraordinar, erau cuvintele unui tânăr de aceeași vârstă cu mine și cu Mădălin, dar care nu se temea, spre deosebire de noi, să se rupă de fusta mamei! Ce-i drept, ne cam jena noutatea că eram strănepoții unui croitor, în schimb, eram nepoții unui căpitan de cursă lungă și lucrul acesta îl cunoșteau toți!

Mai departe, tânărul Tim scria cum a pierdut vreo trei zile ca să adune ceva merinde, cum și-a garnisit rucsacul cu rufărie și haine bine alese pentru toate întâmplările prin care ar fi putut trece, cum a scris un bilețel pe care l-a lăsat nu prea la vedere, ca să nu fie descoperit imediat, în care bilet își cerea iertare de la părinți „pentru durerea pricinuită” și îi asigura că se vor întâlni curând, când va fi „un bărbat adevărat”.

Descrierea drumului făcut mai pe jos, mai cu marfarele până la Dunăre era cât se poate de amănunțită – nu scăpa niciun detaliu, făcea haz de obstacolele de tot felul întâlnite în asemenea

călătorie, dădea de înțeles că e gata de orice jertfă în numele țelului ales.

Nu avea destui bani ca să treacă Dunărea cu bacul, dar exact atâția cât să cumpere un sfert de „secărică”, plata cerută de doi lipoveni pentru un loc în lotca lor.

Descrierea portului Brăilei era atât de viu așternută pe hârtie, încât Madi ceru s-o citim de două ori.

Foame nu făcea, se aprovizionase bine cu pesmeți, cu uscături, ba și cu vreo două bucăți de carne afumată. Cât despre odihnă, în cele trei zile cât cercetă armata de ambarcațiuni fluviale, până să descopere și vreo trei veliere ce ar fi putut înfrunta marea (navele cu motor nu-l interesau!), se adăpostise prin antrepozitele goale, ba odată și sub învelișul de protecție al unei șalupe de lux, de era cât pe ce să-l prindă proprietarul sculat mai de dimineață.

Căpitanii a două veliere, de fapt niște pescadoare primitive cu un singur catarg, după calitatea și cantitatea tachelajului bune pentru o baltă și nu pentru mare, nu aveau nevoie de „băieți de punte”, ba chiar îl și goniseră. Rămânea un singur vas, un barcăz ceva mai răsărit, bun pentru cabotaj, dar cu portul de înregistrare Pireu.

Se numea „Dionisos VII” și era lucru de mirare că străbătuse marea ca să arunce ancora tocmai la Brăila. Cu vânt prielnic, totuși, ar fi putut depăși cinci-șase noduri pe oră, dar la orice semn de furtună ar fi trebuit să se pună la adăpost.

Să fi avut barcăzul vreo douăzeci și cinci-treizeci de tone, și, socotind după numărul mare de butoaie și lăzi goale aruncate în dezordine pe punte, făcea cabotaj din Grecia cu măslina murate și ulei, aprovizionând cu marfă ieftină micii dughenari de prin sate și periferiile Brăilei.

Cum nu avea ceva mai bun de făcut, bunicul scrie: „Priveam la șandramaua asta și cântăream în mine șansele fie de a mă angaja, fie de a lua următorul picior în fund, când dinlăuntru! crocodilului cu pânze apăru un vlăjgan cu *chipileaucă* de marinăr, probabil stăpânul sau căpitanul. Mai ieșise de vreo două ori, mă zărise, dar nu-mi dăduse nicio atenție. De data asta însă se rezemă de o stivă de lăzi și mă strigă: «Ei, băiatul! Plațe la tine cargobot al meu?» Sării în picioare și mă îndreptai din toate puterile, ca să vadă că nu sunt un puști. «Îmi place, îmi place!»

Avea grecul o mutră de pirat și cred că era și un pic amețit, pentru că mâna îi luneca mereu de pe lada de care se sprijinea, înjurând de fiecare dată în greaca lui.

«Stii țe pânzuri astea?» N-am așteptat să mă întrebe a doua oară și i-am înșirat ca pe ață denumirile învățate din cărțile mele preferate: bizan, staxel, bramsel, cliver, marsel, trisel și multe altele... «Oho! s-a minunat piratul, tu este matelot? Țe anii ai?» «Șaptesprezece!» am mințit eu fără să clilesc. «Si pe țe vas tu ai umblat?» Știam denumirile a zeci de bricuri și clipere, a zeci de fregate, dar în ultima clipă mi-am luat seama: puteam nimeri un vas pe care să-l știe și el. Așa că i-am răspuns scurt: «Pe o joncă». «Aha», făcu el și tăcu o vreme, se vede că se gândea ce-o fi însemnând cuvântul. «Nu vrei să merze la mine pe „Dionisos”? Bună plata!» «Cât?», am întrebat eu, abia stăpânindu-mi «Da!»-ul ce striga în mine. Mi-a spus o sumă în drahme, habar n-aveam ce însemna, și, după un minut de gândire, am căzut de acord să mă angajez mai întâi în calitate de «iunga», iar mai apoi matroz plin.

Cala și dormitorul matrozilor erau una și aceeași încăpăre, printre zecile de butoaie și lăzi goale atârnav vreo cinci hamacuri din pânză veche. Tălpile pantofilor se lipeau de podina murdară, aerul era greu de respirat, dar, oricum, eram pe un velier adevărat, eram pe aripile visului meu de totdeauna...”

Am citat cam mult din jurnalul bunicului, dar nu cred că altfel aş putea reda cele simţite de el.

7

Mădălin cerea ca unele pasaje să fie recitite, nu comenta, dar se vedea după felul cum respiră că înghite fiecare rând, fiecare cuvânt.

— Ştii, a zis el când am făcut o mică pauză. Ştii...

— Ce să ştiu?

— Am o idee genială!

— S-o auzim!

— Nu, nu... Când terminăm...

Ştiu cum arată ideile lui geniale, aşa că n-am mai insistat.

În continuare scria bunicul cum a făcut cunoştinţă cu echipajul, sosit de pe ţărm pe la jumătatea zilei, cum a aflat că din cei cinci marinari unul era mecanic, aflat permanent pe „Dionisos”, iar ceilalţi patru – recrutaţi în ajun din rândul multilor clienţi ai cârciumilor şi barurilor de pe mal; cum a înţeles, după ce a încercat să-i mai descoase, că sunt pentru prima oară pe un vas cu pânze şi habar n-au de mânuirea velilor... Mecanicul (ce-o fi căutat un mecanic pe un velier?!) se închisese cu căpitanul în cabina ultimului, în timp ce matrozii se trântiseră în hamacurile soioase ca să mai prindă ceva siguranţă în mers după dozele bune de băutură înghiţite.

...Pe scurt, ca să nu citez întreg jurnalul, peste vreo două zile, cum pornise o briză proaspătă dinspre sud, grecul ridică ancora, de fapt un fel de cange cu care se scot căldările căzute în fântână, şi „Dionisos” luă calea spre Bara Sulina. Se părea că proprietarul velierului aşteptase special ziua aceasta, pentru că între timp

primise tot soiul de vizite ale unor tipi suspecti cu care schimba câteva fraze, apoi îi lăsa să plece.

„Marinarii”, cinci la număr, mahmuri nevoie mare, pentru că grecul nu-i lăsase pe mal să se „dreagă”, executau foarte nepricepuți manevrele pe care le dicta șeful și pe care le traduceam eu pe înțelesul lor. Cu chiu, cu vai, a doua zi spre seară, barcazul ajunsese la vărsarea în mare și acostă la mal.

Mecanicul se închisese de la plecare într-o încăpere de la pupa de unde se auzeau mereu tot felul de bocănituri și scârțâit de metal, dar ce meșterea el acolo nu puteam pricepe: grecul interzisese categoric echipajului să intre în cabina cu pricina.

Pe canal lunecau zeci de lotci pescărești într-o direcție și în alta: începuse sezonul sturionilor și al renumitei scrumbii. Vapoarele și vapurașele înaintau încet, sirenele vaselor urlau în permanență, era un vacarm nemaipomenit.

Pe la miezul nopții, mecanicul ieși din bârlogul în care se închisese și, peste câteva clipe, reveni cu grecul. Aveau amândoi în mâini câte o sticlă de monopol din care tot luau câte un gât, spre invidia matrozilor...

— Ancora sus! strigă căpitanul și în aceeași clipă se auzi tăcănit de diesel.

„Avem motor” se gândi uimit bunicul, când „Dionisos” se desprinsese brusc de la mal și intră pe firul apei, aproape să răstoarne o lotcă solidă, semnalizată cu un felinar și mânăta de șase rame spre Bară. Strigătele și înjurăturile lipovenilor rămaseră curând în urmă, căpitanul barcazului nu părea să fie prea impresionat de propria-i ispravă. De la Bară, grecul coti spre sud, unde licăreau zeci de felinare: pescarii își întindeau sau își trăgeau carmacele și plasele și marea părea o adunare de licurici...

Căpitanul îl puse pe bunicul la timonă, comanda mereu ba „un rumb babord”, ba „trei tribord”. Ținea în mâini o cange prinsă de o prăjină lungă și, de la pupa, scruta atent apa. Matrozii stăteau în spatele lui și, în sfârșit, la comanda „Prinde și trage”, apucară un capăt de frânghie prins cu cangea și începură să tragă cât îi țineau puterile. Curând, căzu cu zgomot pe punte primul morun. „Furăm carmace!” se îngrozi bunicul.

„Gaz, gaz!” strigă căpitanul, pentru că velierul își micșora viteza. Mecanicul dispăru în încăperea motorului și ritmul dieselului se ridică simțitor. Dar nici proprietarii carmacului nu dormeau. O întreagă ceată de felinare se îndreptă spre barcaz, iar între ele se aprinse și un proiector: era al poliției maritime, instalat pe o șalupă acționată de un motor cu aburi. „Încearcă și ne prinde”, rânji grecul când zări lumina proiectorului și auzi pufăitul greu al șalupei. Carmacul însă se lăsa tot mai greu. Probabil cei din bărci nu stăteau nici ei cu mâinile în sân și, când viteza barcazului se micșoră vizibil, căpitanul reteză cu un topor parâma uneltei pescarilor. Barcazul se izbi să sară din apă și, când luminițele rămaseră departe în urma, mecanicul mai slăbi accelerația.

Căpitanul aprinse câteva felinare. La lumina lor, pe punte, se vedea un munte de frânghie, cu sute de cârlige ascuțite brici. Mormanul zvâcnea încontinuu și dură o bună bucată de noapte, până mâinile nepricepute ale matrozilor reușiră să desprindă din cârlige treisprezece moruni, unul de peste suta de kilograme, și vreo patruzeci de nisetri!

„Ține-o sud – sud-vest!” îi porunci el bunicului. Se simțea după voce că e mulțumit de rezultatul furtului...

Echipajul, extenuat peste măsură, coborî în cală pește, apoi plecă la culcare. Bunicul rămase la timonă până în zori, când motorul se opri brusc. Barcazul, cu o singură pânză întinsă,

aproape că se opri și el. Cârma era ca și absentă, hula, probabil după o furtună recentă, lovea puternic în bord, înclinând periculos ambarcațiunea. Căpitanul și mecanicul ieșiră pe punte abia ținându-se pe picioare. Grecul îl prinse de piept pe mecanic, cuvintele îi ieșeau din gură ca dintr-o mitralieră. Ce cuvinte anume – bunicul nu înțelegea, se pricepea totuși cam despre ce era vorba...

Când mecanicul reveni de la motor ridicând din umeri, căpitanul strigă sus pe punte echipajul. Probabil se terminase combustibilul. Matrozii ridicară cu greu și cam aiurea pânzele, de fapt, fără vreun folos: vântul lipsea. Au stat așa în derivă până pe la prânz, când un zefiraș becisnic îi mișcă totuși din loc, ca după-amiază să se prefacă într-un vânt puternic, prevestitor de furtună. Atunci a văzut și bunicul ce înseamnă un adevărat navigator. Luându-i locul la timonă, căpitanul își purta barcazul de parcă ar fi fost o navă de război și, pe înserat, acostă la un debarcader pescăresc dintr-un sătuc turcesc.

Parcă ar fi fost așteptați: niște cetățeni cu fesuri roșii, apăruiți ca din pământ, încărcară în grabă în două harabale peștele și cei aproape doi kilometri de carmac și dispărură cu aceeași viteză. Căpitanul și mecanicul plecară curând și ei. Reveniți după miezul nopții, treziră echipajul, și, spre marea mulțumire a marinarilor de ocazie, le puseră pe masă câteva sticle de monopol și un castron cu măsline murate. Era tocmai ceea la ce visau bieții bețivani... Lipsiți atâtea zile de băutura obișnuită, ba chiar și cam înfometăți, se așezară pe o petrecere în lege. Șeful și mecanicul ieșiră pe punte. Într-un târziu, cu toată gălăgia din cală, se auziră țipete de pe punte. Singurul care se interesă de zgomot fu bunicul. La lumina părelnică a jumătății de lună, el îi văzu încleștați de piepturi pe cei doi, apoi, zări sclipind ceva de metal

În brațul mecanicului, apoi o mișcare fulgerătoare a aceluiași braț, și pe căpitan prăvălindu-se peste bord cu un geamăt de durere.

Aplecat peste bord, tânărul fugar așteptă zadarnic să-l vadă pe căpitan apărând la suprafață. Mecanicul îl prinse de umăr:

„Treci la cârmă. Sud – sud-vest!” – apoi coborî în cală, unde porni motorul.

„Probabil n-au putut împărți câștigul, se tot gândea bunicul. Dar să ucizi un om pentru o mână de parale...”

A doua zi pe la prânz, la intrarea în Bosfor, mecanicul ordonă bunicului să amerizeze lângă un cargou sub pavilion libanez care-și aștepta rândul la trecerea prin strâmtoare. Vorbi ceva într-o limbă necunoscută cu unul dintre ofițerii vasului, apoi îl chemă pe bunic: „Te duc ei până la Pireu. Ai fugit din Rusia și ai căzut în mare. Și să te ferească sfântul să pomenești măcar de ce-ai văzut! În mormânt te găsesc!!!”

„Așa am ajuns pe cargoul libian «Ahmed»”, scria bunicul. Și mai departe „Sfârșitul Jurnalului No. 1. Continuare în Jurnalul No. 2”.

8

Ne-a trezit bunicul!, și destul de greu, cam pe la amiază. Tot el ne-a servit și dejunul, care era să ne rămână în gât, din cauza grabei cu care am înghițit omleta. Mai cu seamă când am aflat că mama e plecată la oraș și că va reveni după-amiază.

Am urcat în pod cu viteza luminii, asigurându-l pe bătrân că e vorba de un șoarece ce ne-a stricat somnul și cu care avem de gând să vorbim bărbătește.

În câteva clipe, conținutul valizei fu înșirat pe jos, fiecare hârtiuță cercetată cu de-amănuntul, dar de „Jurnalul No. 2” nici

pomeneală. Am mai controlat și alte valize și pachete, dar, în afară de boarfe vechi și ghete scâlciate, n-am mai găsit zăre de hârtie...

„Poate-l întrebăm pe moșneag?!”, dar ideea lui Madi fu respinsă chiar și de autorul ei – bătrânii sunt atât de sentimentali!...

Nu ne mai rămânea altceva decât să ne retragem la locul nostru de taină, unde ne căuta, aiurit, bietul de Ricky.

— De fapt, zise Madi, știi la ce te gândești. La același lucru mă gândesc și eu. Dar nu uita un lucru: nu mai suntem pe vremile acelea când toate erau de capul lor. Cum a trecut bunicul granița? Simplu. Cum a părăsit portul? Simplu. Încearcă să faci și tu același lucru azi! Ce ai de zis? Au grănicerii o mamă de aparatură... Numai cu bani poți trece granița la mișto!

— Ei zău? Taică-tu face mulți bani cu asemenea lucruri?

— Tu pe tata să-l lași în pace! El e cinstit! se repezi Madi. Dar nu sunt toți ca el...

— Bine, convenii eu, s-o lăsăm moartă. Dar ar fi fost interesant să vedem cum suntem în stare de ceva extraordinar... Ne împruțim la soare, pe când alții... Și aici, trebuie s-o recunosc, Mandolin s-a dovedit a fi cu un pas înaintea mea. S-a ridicat în picioare cu aerul unui mare conspirator și...

— Acuși mă întorc!...

Ricky îl urmări cu o privire posomorâtă, apoi veni să se culce la picioarele mele: prostuțul de el se simțea bine numai când rămâneam în doi.

Soarele ardea binișor, dar la umbra tufei de liliac se putea trăi. Mai ales când dinspre pădure adia un zefir ușurel, cu miros de tei. Ca să vezi: ce poate fi mai greșos decât să bei un ceai fierbinte de tei, care, vorba mamei, „o să-ți ia răceala cu mâna”, și

cât de plăcută este mireasma acestei floricele până nu o îneci în apă clocotită!

Mă opri din gândurile mele filosofice Mandolin:

— ...lată-mă! și desfăcu pe iarbă bucata de hartă.

Într-adevăr, jurnalul bunicului și toată vânzoleala cu căutarea părții a doua ne făcuseră să uităm de ciudata descoperire a verișorului.

— Eu cred... încep verișorul.

— Ba nu crezi nimic! Ascultă ce-o să-ți spun eu!

Am mai scris: reacțiile lui Mădălin sunt un pic cam întârziate, așa că am profitat de ocazie ca să-l las cu gura căscată.

De fapt, uneori, ne gândim la multe lucruri fără să știm că ne gândim la ele. Exact asta se întâmplase și în creierul meu: i-am oferit lui Mădălin ca pe tavă rezultatul unei asemenea gândiri, care rezultat, la drept vorbind, mă uluia și pe mine!

— Uite ce-i, Madi: dacă ai tu dreptate și harta aceasta ne poate duce la ascunzătoarea unui spion, apoi trebuie să uităm de laudele și medaliile care nici nu se știe dacă ni se vor da! Banii! Pentru că spionii nu lucrează de pomană, banii, zic, îi putem folosi pentru treburile noastre, iar dacă vor mai fi și ceva documente secrete, acestea le vom trimite unde trebuie... Ne vom face datoria de...

— Ei-ei! mă întrerupse Madi. Exact asta am vrut s-o spun și eu! Mi-ai luat gândul meu! Eu am fost primul!

Nu avea niciun rost să ne dondănim și convenirăm că ne-am gândit amândoi la același lucru: călătoria pe mare, fără controlul celor mari, de unde ne-am fi putut întoarce ca doi eroi (așa cum o făcuse, desigur, și bunicul!), nu avea nicio perspectivă. Altele sunt condițiile pe pământ, altele mijloacele de deplasare în spațiu, pentru descoperirea Americii nu mai e nevoie de o Santa Maria și de un Columb, e de ajuns să cumperi un bilet pe un vapor, sau

chiar mai bine unul de avion, și în câteva ore pui piciorul pe lumea nouă în care n-ai unde să înfigi steagul de cuceritor, iar dacă l-ai înfige, s-ar uita lumea la tine ca la un aiurit, iar dacă ai încerca să dai aborigenilor oglinjoare și mărgelile de sticlă, ai mai putea s-o iei și la bot... Altă mâncare de pește dacă ai încerca să traversezi Atlanticul sau Pacificul într-o bărcuță pneumatică, să tragi la rame de să-ți iasă sufletul, și să te întorci triumfător, ca să auzi la tot pasul: „la te uită ce tânăr e! N-are nici cincisprezece ani!”

— Adică facem așa, mă grăbii eu să pun lucrurile la punct. Ne ducem la spionul tău și acolo, după ce vedem cu ce ne-am ales, luăm hotărârea cea mare! Eu personal nu mai pot! Sunt sătul de grădinița asta de copii în care stăm închiși! Suntem la vârsta aventurilor, Madi!

— Iar mi-ai luat gândul meu, scânci Mandolin. Dar fie! Treacă de la mine! și sări în picioare ca un apucat, de era să leșine Ricky. Am hotărât, ura, ura, ura!!!

9

Când, după-amiază, se întoarse mama și, spre marea ei mirare, ne găsi în fața calculatorului și nu plecați la parodia de iaz de la marginea așezării, planurile noastre erau puse la punct în toate amănuntele, iar lista cu proviziile și bunurile pe care trebuia să le avem în rucsacuri – gata tipărită. Discutam asupra zilei X, când urma să ne pornim în marea aventură. Amândoi eram de părere că cel mai potrivit moment era s-o ștergem oficial, pe lumină, lăsându-i pe cei apropiați să creadă că e vorba de o simplă plimbare până la păduricea situată la vreo doi kilometri, urmând ca mai întâi să pitim undeva în afara vilei echipamentul cel adevărat. Nu ne putusem însă înțelege asupra datei. Mădălin

era de părere s-o uşchim până la întoarcerea lui taică-su, eu credeam că pentru o pregătire serioasă avem nevoie de mai mult timp.

— Dacă vine tata, are să se priceapă imediat că punem ceva la cale! E un adevărat vrăjitor!

Argumentul lui Madi mi s-a părut foarte serios, așa că hotărâram plecarea cu o zi înaintea întoarcerii lui nenea Mihai. De fapt, nu aveam la dispoziție decât o zi și jumătate...

N-am să cred niciodată că într-un timp atât de scurt se pot realiza atât de multe! Sacii de dormit și ceva îmbrăcăminte mai caldă nu ne-au dat mult de furcă. Erau în mica magazie lipită de vilă. Cea mai grea problemă erau merindele. Cele două șunci le-am scos de la afumat, afumătoria era afară, dar ceea ce ținea de pâine, biscuiți, conserve și ceva veselă – toate acestea se aflau în bucătărie, și ne-au trebuit multe trucuri ca s-o îndepărtăm pe mama din locul ei preferat.

Pe înserat, Madi sări gardul de lângă boschetul de liliac, iar eu îi trecui rucsacul cu merinde. Era greu. După calculele noastre, hrana trebuia să ne ajungă pe cel puțin trei zile, și Madi trebuia s-o ascundă la vreo câteva sute de metri, lângă un mic pâlț de copaci, de unde aveam s-o ridicăm după plecarea de acasă. Nu de alta, dar pentru câteva ore de plimbare până la pădure și înapoi nu te încarci prea tare, altfel ar fi dat de bănuț.

La masă, mama ne-a lăudat că nu facem mofturi și că, în general, nu-și prea amintește să fi fost atât de cuminiți, bunicul a observat foarte înțelept că „de, au mai crescut flăcăii, ce vrei? Și tu ai fost o mamă de zbânțuită până ai ajuns la vârsta lor de azi!” Mandolin mânca cu atâta tragere de inimă, încât am fost nevoit să-i dau un ghionț în coaste ca s-o lase mai moale, iar la sfârșitul mesei, după ce am mulțumit frumos fără a fi invitați să facem lucrul acesta, am informat pe ceilalți doi meseni că avem de gând

să facem o mică plimbare până la dumbrava din preajmă, ca să mai tragem ceva aer curat în piepturi și să citim în liniște prima carte a bunicului. La auzul acestei noutăți, bunicul s-a făcut rumen la față și cât pe ce să scape cafeaua din mână, în schimb, mama ne-a măsurat lung cu o privire bănuitoare:

— Știam eu că nu-i ceva curat la mijloc! Prea nu semănați voi cu cei pe care-i știu...

Mădălin a lăsat nasul în pământ și sunt sigur că ar fi fost gata să recunoască tot, dar, fără să știe, bunicul salvă situația:

— Ei, lasă... E o cinste pentru mine să mai am doi cititori! Și-apoi nu pleacă peste lume! Numai să nu vă prindă noaptea acolo!...

Când ne-a văzut Ricky cu sacii de dormit în spate și cu lesa lui în mână, a început să sară ca un nebun.

— Lăsați casa fără pază? glumi bunicul.

— Dar pe noi cine să ne păzească?

— Ba asta să n-o faceți, zise mama. Lăsați sacul de dormit al tatei, vouă vă ajunge unul, că doar n-o să înnoptați în pădure!

Era prima și cea mai mică lovitură pe care ne-o pregătea soarta, dar n-aveam încotro.

— N-ați uitat cartea? întrebă bunicul.

Nici n-aveam de gând s-o luăm, dar Mădălin se rezezi în casă, de unde reveni cu foliantul bătrânului:

— Eu am uitat-o, mare zăpăcit mai sunt! În liniștea pădurii, se citește altfel... adăugă el neștiut de ce.

— Și mai ales fără să ai cartea! râse bătrânul.

Mama ne privea cumva ciudat. Nu era a bine.

— Ia stați un pic! și se rezezi în bucătărie.

Reveni peste câteva clipe:

— S-a terminat pâinea... Grozav... Mâncați ca niște sălbatici. Ia luați bucata asta de salam și cumpărați o franzelă de la

magazin. Aveți bani? și ne întinse o bancnotă, fără să mai aștepte răspunsul.

Am luat-o din loc imediat.

— Prost mai ești, blegule, mă repezii eu la Mandolin. Cine te-a pus să te duci după carte? Puteai să strici tot...

— Dar dacă ar fi găsit-o ei? Nu se știe cine-i mai bleg!

— Numai spion sau detectiv nu s-ar alege din tine: pe fața ta scrie tot ce gândești!

— Și pe a ta scrie că ești prost, se îndârji la mine Madi. Dar știi ceva? Hai s-o terminăm cu cearta! Ori facem treabă, ori... Avea dreptate. Un început rău înseamnă o continuare și mai rea. Și erau așa de frumoase planurile noastre!

Mama și bunicul ne conduceau cu privirea din portiță, de parcă am fi plecat la armată. N-aveam încotro, trebuia să ne ducem mai întâi la magazin și asta ne cam încurca lucrurile: ca să ridicăm rucsacul cu merinde, ar fi trebuit s-o luăm înapoi, și apoi, prin spatele vilei, până la copacii unde-l ascunsese Madi. Am fi putut fi observați. Așa că am dat un ocol bunicel, ca să vedem... Doamne sfinte! Ca să vedem dezastrul! În jurul copacilor, se tăvăleau prin iarbă bucăți de pachete goale, coji de ouă și oase, iar rucsacul pe care-l legasem cu mâna mea – făcut și el cârpe...

Ca o răsplată miraculoasă, printre resturile acelea, se zgâiau la noi două cutii de conserve cu urme de colți, dar întregi...

— Mandolin, șoptii eu cu glasul stins, cum ai ascuns tu proviziile?

Vărul era alb la față și lungă vreme nu putu scoate un sunet.

— Nic... începui el să se bâlbâie, pe onoarea mea! Am pus rucsacul la rădăcina teiului aceluia și am trântit deasupra un braț de iarbă și crengi... Și nu m-a văzut nimeni...

N-am zis nimic. Ce i-aș fi putut zice? Că prin locurile acestea mai sunt și vulpi, și câini vagabonzi? Și că, în general, nu strică să ai și un dram de creier?

El ridică cele două cutii de conserve:

— Sunt întregi... și începu să plângă. Ne întoarcem acasă?...

Băiatul era un aiurit sadea!

— Grozav detectiv! mă înfuriai eu. La primul obstacol, își pișă ochii! De ce n-ai plecat cu mama de mână în aventura vieții tale? Basta! Am pierdut prima bătălie, dar lupta – nu! La drum!

10

Din restul de bani mai luarăm două franzele și încă vreo trei sute de grame de salam. Cam puțin, dar n-aveam încotro. Și-apoi se zice că omul poate rezista fără hrană zece zile!

— Vă duceți la pescuit? ne ispiti vânzătoarea.

— Ba! începu Mădălin. Vrem să...

Nu-l lăsa să continue: ar fi fost în stare să spună adevărul de fanfaron ce e.

— La pescuit, făcui eu. Dar lucrurile astea nu se spun, n-o să ne meargă!....

— ...la te uită ce secretoși sunt pescarii! se minună vânzătoarea. Să aveți noroc, și să-mi aduceți și mie o știucă... umplută!

Vila bunicului se vedea de la magazin: la porțiță nu mai era nimeni.

— Direcția Opăriți, înainte marș! comandai eu și astfel făcurăm primii pași spre ceea ce avea să ne aducă glorie și (lucru la care nu voiam să ne gândim) scandal. Poate ar fi trebuit să lăsăm și noi un bilețel de rămas-bun, cum făcuse bunicul?

— Știi, nu-i rău fără bine, făcu Madi, gârbovit sub povara sacului de dormit și a schimburilor calde. Rucsacul cu merinde era cam greu...

— În schimb o să-ți fie burta ușoară!

La capătul străzii pe care mărșăluiam, de fapt unica în localitate, se înălța, mândră, cea mai frumoasă vilă. Adică, se prea poate, nu cea mai frumoasă pentru alții, dar pentru noi... Aparținea părinților Cleopatrei, colega noastră de clasă, și, deși nu ne-o mărturisisem niciodată, obiectul celor mai tănuite sentimente ale lui Madi și ale mele. Ba chiar și ale celorlalți băieți...

Mă rugam în gând ca de data aceasta să nu ne iasă în cale, aveam experiența cea mai negativă la acest capitol, dar, vorba ceea: nu tot pățitul învață din ce pățește. Vocea colegei, pe care n-o puteam vedea din spatele iederei ce masca pridvorul-terasă, ne făcu să încremenim locului:

— Ce-i cu voi, aiuriților? De jumătate de oră vă tot observ: ba la magazin, ba înapoi, în spatele casei, ba iar la magazin, parcă ați fi niște oi rătăcite... Unde vă poartă pașii?

Ricky, care avea și el slăbiciunea lui pentru fetele frumoase, se izbi din lesă și, sprijinindu-se cu picioarele din față, deschise portița și sări în pridvor.

— Ricky, iubiture, tu ești singurul băiat deștept din compania asta!

Mandolin își netezi la repezeală părul și tuși:

— E-he, unde ne poartă pe noi pașii... Începu el cu glas mios.

Nu-l puteam lăsa să continue. Îndrăgostit, dar și cu lipsa lui de experiență în dragoste, ar fi fost în stare să ne trădeze toate planurile.

— Minusori, strigai eu. Arată-ți mutra, ce vorbești cu noi de parcă am fi la o întâlnire secretă între spioni!

Minusori (cu accentul pe ultima silabă) nu e numele ei japonez, e porecla care i s-a dat de către colegi, când, la una dintre primele lecții de algebră, poftită de domnul profesor să citească de pe tablă ecuația $8 - X = 6$, Cleo a răspuns imediat: *opt minus ori egal cu doi*, făcând toată clasa să se desfacă de râs... Din cavalerism, băieții evită s-o numească așa, doar câte vreunul, fără speranțe, dar contra unui scandal sigur; în schimb, colegele nu pierd niciodată ocazia s-o înțepe. De fapt, chiar pe scandal am și contat, ca să-i închid gura blegului de Madi.

Spre marea mea uimire, n-a urmat niciun fel de scandal, dimpotrivă, diva a ieșit, plutind, de după bariera de iederă:

— Și totuși, nătărăilor, unde plecați?

Madi se dovedi a fi mai periculos decât îl știam:

— La Opăriți, la...

— ...la un prieten dintr-a noua! Îl întrerupsei eu, la care vorbe mai adăugai și un ghiont sănătos. Are un ciresș altoit!

Era fantastică! Într-o rochiță trandafirie și săndăluțe cu nojițe ce-i cuprindeau pulpele până la jumătate, cu părul blond desfăcut larg peste umeri, ar fi putut concura cu toate păstoritele din tablourile „vechilor maeștri”, cum le zice profesorul de desen Schiți, care încearcă zadarnic să facă pictori din noi.

— Ah, ce păcat! exclamă ea, dând peste cap ochisorii albaștri, chiar azi i-a venit mamei ideea să vedem ce mai face casa din oraș! Dar vă doresc poftă bună! La întoarcere, poate-mi aduceți și mie un coșuleț!

— Dar... începui Madi...

— Dar să nu spui la nimeni unde ne-am dus. Știi, sunt mulți amatori de halit la pomană... La revedere! Hai, Ricky! și-i făcui vânt lui Mandolin.

Ricky părăsi cu greu frumoasa vilă și tot întorcea capul în speranța zadarnică să-l urmeze și frumoasa locatară.

— Al dracului de bine arată azi Cleo! șopti entuziastul meu partener.

— Tot atât... cât de idiot arăți tu... Cine naiba te-a pus să-i spui de Opăriți? De ce nu i-ai arătat harta și busola? Mari proști și îndrăgostiții ăștia!...

Mandolin se opri brusc și trânti jos bagajul:

— Neculai! Nu-ți dau voie să... și se înecă.

— Să... ce?

— Nu-ți dau voie!

— Bine. Atunci punem cruce pe planurile noastre. Eu mă întorc. Tu n-ai decât să rămâi lângă porțița ei și să oftezi. Oricum, poți fi sigur că pe mine mă alege...

Mădălin ridică cu o izbitură bagajul, și-l aruncă pe umeri și, fără să scoată o vorbă, porni spre Opăriți. Afirmația mea îl lovise în suflet, nu-i vedeam fața, dar îmi închipuiam cam cum arată.

Soarele ardea nemilos, oprirea neprevăzută ne luase multă energie, știți voi de ce, băui aproape jumătate din balonul cu apă minerală, unul din cele trei pe care le luaserăm, și întinsei băutura lui Madi. Acesta înghiți restul de apă dintr-o răsufare și aruncă recipientul de plastic la marginea drumului.

— Lăsăm urme, Madi, făcui eu.

El ridică în tăcere balonul și porni mai departe.

„Aveam de parcurs cam zece kilometri și simțeam că n-o să ne fie ușor. Pe la jumătatea drumului, rămăseserăm doar cu un sfert din apa luată, transpirația curgea gârlă de pe noi.

Fără să scoată o vorbă, Mandolin se opri, dădu jos de pe umeri bagajul, și se așeză pe o moviliță. Era un lucru înțelept. Mă așezai și eu.

— În locul tău, n-aș fi atât de sigur. Lia, prietena ei cea mai bună, mi-a dat de înțeles că... Dar hai s-o lăsăm moartă. N-avem ce împărți pielea ursului din pădure!

— Frumoasă comparație, n-am ce zice. Cred că are să fie mândră că o consideri urs!

El tăcu o vreme. Probabil nu găsea replica.

— Ascultă, Nic. Mergem să facem treabă ori ce naiba?

Mi-a zis Nic, adică voia pace.

11

Când ce arătă în zare conturul satului, plutind asupra pământului, parcă tremurând pe undele unei ape, și, mai în față, fântâna cu cumpănă, ca un „unu” uriaș pe marginea unui desen decolorat, astfel apreciat de Schiți (avem și noi „fata morgana” națională!) – eram la capătul puterilor. Apă – ioc, și dacă fântâna ar fi fost la locul ei doar pentru decor, probabil că ar fi trebuit să renunțăm la aventură...

Ne-am trântit amândoi pe colacul de gresie al fântânii ca doi țânci la țâțele mamei. Uitasem și de hartă, și de busolă, și în general de scopul ucigătorului marș.

Cu ochii împăienjeniți de arșiță, priveam în hăul ce se căsca în fața lor, și când pe retina obosită se desemnă încetul cu încetul chipurile noastre chinuite, sărirăm amândoi ca doi draci din cutia cu surprize: oglinda în care ne vedeam era apa!

Cumpăna nu avea căldare. Cu șireturile de la adidași legarăm de prăjină toate trei baloanele pe care Madi le purtase ca o pedeapsă și le afundarăm în prețiosul mineral fără să mai luăm seamă la tot felul de resturi vegetale ce-l acopereau. Trecură minute lungi până când recipientele de plastic se umplură bolborosind. Probabil niciodată în viață nu băusem o licoare mai

dulce și mai rece – abia când burțile refuzară să mai fie siluite, ne păru cam sălcie și nu chiar transparentă...

Mai umplurăm o dată baloanele de parcă ne-am fi temut ca nu cumva fântâna să sece între timp, abia apoi, întinși pe iarba uscată a imașului, pentru că, fără îndoială, ne aflam pe imașul bine păscut ai satului, încetul cu încetul, ne amintirăm de misiunea în care ne aflam.

— Mădi, nu crezi că am venit...

— Încă două-trei minute, șopti el ca prin somn.

Aceeași toropeală mă luase și pe mine, atât doar că am simțul datoriei mult mai dezvoltat.

A fost o întreagă epopee să instalăm alidada pe colacul de piatră prea puțin neted, în așa fel ca să avem vedere spre sud. Ba și sudul l-am putut fixa cu greu, acul busolei dansa un fel de disco al lui. Apoi ne-am chinuit o bună bucată de vreme ca să învățăm a număra cele 30 de grade-est, într-un cuvânt, ne-am predat o lecție obositoare de fizică (sau geografie?) până să descoperim că aveam de măsurat 120 de pași (maturi!) în direcția muncelului ce acoperea vederea spre sat.

Recunosc sincer că, deși sunt fiu de geolog, Mandolin a fost cel care a contribuit mai mult la rezolvarea problemei. Dacă stau să mă gândesc mai bine, aș fi putut de mult să știu că vărul meu e un tocilar sub acoperire.

Ne-am străduit din plin să facem pașii cât mai mari, ca ai unui adult, și după 133 de gâfâituri (suntem amândoi de aceeași statură), ne-am pomenit în fața unui tufar uriaș de măceș, unul din sutele ce acopereau muncelul. Deși cu frunzele lipsă până pe la jumătate, mâncate, bineînțeles, de capre, ochiul nu putea pătrunde în perspectivă, prea deși erau arbuștii aceștia țepoși.

Stăteam nedumeriți în fața tufei și eram gata să-l iau la trei parale pe Mandolin pentru calculele lui, când Ricky scoase un mârâit vesel și se aruncă în spatele plantei. Și dispăru.

Nu reacționează nicicum la apelurile noastre, așa că, riscându-ne pielea gingașă de orășeni crescuți în puf, ne strecurarăm pe urmele lui.

La strigătele noastre răspunse de sub pământ un lătrat surd, și abia atunci descoperirăm o deschidere în delușor, bine acoperită de buruieni uscate și vergele de măceș.

Era intrarea într-o vizuină, o peșteră sau ceva asemănător.

Nu eram pregătiți pentru asemenea surpriză...

Ne uitam unul la celălalt cu oarecare teamă, adică de ce să mint, cu o teamă reală că celălalt te va împinge să faci primul pas.

Ne readuse cu picioarele pe pământ înscrisul de pe hartă: „Iutărie”, dar mai ales lătratul lui Ricky. Așa hămăia dihania când dădea de ceva nou, nepericulos.

— Văd, Madi, că ești cam subțire la curaj, nu vrei să intri primul!

De fapt, încercam nu atât să-l provoc, cât să mă îmbărbătez singur...

Mandolin se luminează la față, mârâi ceva, dar se repezi să-mi ia rucsacul din spate.

Aruncai în lături bălăriile uscate, erau aduse din altă parte pentru mască, la fel și vergelele de măceș destul de proaspăt tăiate, și făcui primul pas.

Intrarea era de statul unui om, largă de mai bine de-un metru. La vreo doi metri spre interior, se vedea un stâlp care trebuia, probabil, să susțină bolta.

Madi scoase din rucsac lanterna și mi-o întinse, dar, după puțin timp, se putea înțelege și fără lumina lanternei că

nimeriserăm într-o grotă încăpătoare, cel puțin cât camera mea în volum, cu pereții plini de urmele hârlețelor care-o săpaseră, pe ici-colo cu niște colți de piatră parcă incrustați în tavan, ba și pe lături. „Lutăria părăsită” era cel mai potrivit cuvânt pentru borta de care dăduserăm. Dacă ar fi fost tata cu noi, ar fi declarat că „argila din depunerile aluvionare care au format delușorul, de-a valma cu pietroaiele și nisipul cu care era amestecată, nu putea fi folosită ca material de construcție, din care pricină oamenii n-au mai insistat să exploateze mina!”

— Ei, Nic! mă strigă Madi, ce-i acolo, de ce taci?

Glasul îi tremura și mi-a făcut o adevărată plăcere să păstrez o pauză cât mai lungă, ca să bag groaza într-însul.

— Nicolae, Nic! urlă el. Ce-i cu tine, de ce taci? Ce-ai găsit acolo?

Uneori, pot să cobor glasul până la bas:

— Sarcofagul lui Ramses al doilea... Și rochia de nuntă a lui Minusori...

— Ce? Repetă!

Repetai cu voce mai puternică.

Madi tăcu o clipă. Apoi:

— Ești un idiot! și se repezi în grotă.

— Atenție la stâlp, iubituie, dacă-l dărâmi, aici ne cântă cucul...

Mandolin se opri la câțiva centimetri de parul ce rezema tavanul grotei și îl lovi încet cu palma. De sus începură să i se prefire pe tîgvă mici bulgărași de argilă și fire de nisip. Asta îi tăie avântul.

— Culai, dacă mai faci o dată așa bancuri tâmpite, eu mă întorc acasă.

— Mă cheamă Nic. Mi se pare că știi... Și nu te mai înfoia așa, am venit să facem treabă, nu să ne păruim...

Ricky urmărea atent dialogul nostru, și făcea impresia să-l înțeleagă, pentru că se dădea tot mai aproape de incurabilul îndrăgostit.

— Cheamă-ți javra mai aproape, Nic. Nu pot să gândesc când simt că vrea să mă înhațe...

— N-ai la ce te gândi, asta-i treaba lui Ricky. Ei, flocoșule! Caută! Caută!

Ricky, parcă bucuros că i se cere să-și demonstreze calitățile, făcu o dată turul grotei și se opri în dreptul a două pietroaie, într-unul din colțurile mai întunecate. Le mirosi zgomotos, ridică privirea spre mine de parcă ar fi vrut să mă facă atent la ceva aparte, apoi începu să arunce în lături argila și nisipul din jurul pietroaielor.

— Caută, Ricky, caută, băiatule!

Terierul meu lucra cu atâta însuflețire, încât ar fi fost o minime să nu fi mirosit ceva neobișnuit.

În pirostria amândoi, ajutam animalul să scurme, spre marea lui nemulțumire – cel puțin așa interpretam noi mârâitul lui și curând ieși la iveală un colț de peliculă murdară.

— Ura! strigarăm amândoi, când de sub plastic se arătă o bucată de carton, probabil peretele cutiei în care se ascundea râvnitul trofeu ce avea să ne facă celebri.

Abia acum observă că lucrurile nu sunt chiar simple, foaia de plastic era mare, acoperea ceva până aproape de tavan, era pe alocuri fixată cu bolovani și presărată cu nisip, și dacă am fi fost mai atenți de la bun început, am fi luat seama că era vorba de un clit de cutii.

Ne oprirăm din scobit ca să ne mai tragem sufletul, noi, nu și Ricky, care muncea ca un rob și nici nu se mai deosebea de pământul pe care-l săpa. Și atunci observă că lumina din peșteră e tot mai puțină.

Afară amurgea.

— Ce facem, Madi? Revenim mâine să continuăm?

Mandolin se uită la mine cu niște ochi în care se putea citi focul din privirile căutătorilor de aur.

— Nu plec de-aici nici mort! Am șters-o de acasă în serios sau în joacă?

— Dacă rămânem aici, strămoșii au să înceapă să ne caute încă din zori. Încercăi eu să-l conving. Dacă ne întoarcem, mâine babacii vor fi mai liniștiți, vom avea mai mult timp la dispoziție... E lucru mult aici...

Mandolin se ridică și ieși din lutărie fără să spună un cuvânt. Reveni repede cu sacul de dormit și restul bagajelor:

— Te invit să ducem lucrul la capăt. Uiți că strămoșii mei se întorc azi? Ori ne întoarcem acum, noaptea, ori peste două zile, oricum fără scandal nu scăpăm.

Scoase din interiorul sacului de dormit o drăcie învelită în cârpe, deșurubă ceva, luă un flacon cu apă... Apoi aprinse un chibrit. Grota se umplu de lumină. Drăcia era o lampă cu acetilenă...

Prima oară în viață îmi vedeam verișorul așa de hotărât.

Mandolin, oricât ar părea de ciudat, avea dreptate. Chiar cu pas gimnast am fi făcut vreo trei ore până acasă. Am fi ajuns cam pe la miezul nopții. Timp suficient pentru mama să roadă urechile bunicului și să se retragă plângând în bucătărie... După care ar fi urmat învățămintele, posibil și din cele acompaniate de nuielușe. Unde să mai revenim aici a doua zi!...

Înțelegând că îl aprob, vărul se apucă să facă pregătirile de noapte. Întinse pe jos – peste „rămășițele biologice” rămase de la

vulpi sau de la alte jivine – sacul de dormit, iar peste sac – săracele noastre merinde.

Profitați de lumina lămpii ca să cercetez mai în amănunt grotă. Era, am mai spus-o, cam de mărimea camerei mele, cu intrarea nu prea largă protejată de un par ce sprijinea o scândură solidă, cu tavanul înalt, peste un stat de om, și cu anexa, desigur proaspătă, ce încă mai ascundea comoara noastră.

Într-adevăr, lutărie nu putea fi decât numită, pietroaiele și nisipul amestecat cu argila de o calitate îndoielnică nu puteau prezenta interes pentru construirea de case. Știam lutăria de lângă vile, era cu totul altceva!

— Madi, îl întrerupsei eu de la dereticatul azilului de noapte, chiar nu te interesează ce ascunde cocoșa asta de sub plastic?

Mandolin pufni:

— Ba mă interesează! Dar vreau să-mi prelungesc plăcerea de a o descoperi! Și-apoi cred că unul dintre noi va trebui să plece după o sapă, sau o lopată. Tu ce crezi că avem acolo?

— O să vedem. Și nu cred că ne trebuie numaidecât instrumente pentru atâta lucru. Ia te uită la capătul acesta de peliculă! Apucăm amândoi de ea și o sălțăm cât putem, apoi tragem. Toată mizeria care-o acoperă o să se scurgă exact peste patul și masa pe care le-ai întins!

— Eu bănuiesc, făcu Madi, că e vorba de ceva aparatură secretă. Poate un radar, poate ceva pentru observații de noapte... Ori poate... Ori poate armament și muniții... Situația internațională cu extremiștii teroriști...

Nu-l puteam lăsa să continue: uneori, când îl apuca, încerca să ne înnebunească pe toți cu lecțiile de vigilență pe care le asculta de la taică-su împreună cu bravii grăniceri.

— Slăbește-mă! Mai bine trage în lături așternutul și pune mâna aici să dăm la iveală armamentul lui Ben Laden...

În timp ce apucărăm solid bucata de peliculă dezvelită, Ricky, în spatele nostru, înfuleca de zor jalnica bucată de salam cumpărată după dezastrul cu merindele.

Era într-atâta preocupat cu reprobabila lui faptă, încât nici nu observă cum plasticul din mâna lui Mandolin se rupse... Grăsuțul meu verișor se duse de-a berbeleacul pe spate, chiar peste nobilul animal! Ricky sări îngrozit fără să lase din gură salamul și, observând că pricina întreruperii unei cine atât de plăcute nu este stăpânul lui, ci neiubitul Madi, lăsă jos alimentul și își înfipse colții în partea dorsală mai proeminentă a agresorului.

Urletul lui Mandolin cutremură peștera. Ricky nu lăsă prada până nu-l apucau eu de urechi. Verișorul, urlând, se repezi într-un colț al lutăriei, apoi în altul, în cele din urmă, se rezemă de stâlp, frecându-și fundul și tot cercetându-și palma dacă nu-i plină cumva de sânge.

— Omoară nebunul! strigă el cu o voce neomenească. Omoară criminalul! Un pic mai jos dacă mă apuca...

Pe Ricky nu-l interesa ce s-ar fi întâmplat dacă și-ar fi băgat colții mai jos. Faptul că-l trăsesem de urechi și-i mai administrasem și un ghiont îl pune pe gânduri. Nu era obișnuit cu așa tratament. Dar înțelegea dihania că a greșit, că nu trebuia să se comporte așa, și stătea retras în cel mai ascuns colț al lutăriei, de unde mă privea parcă spăsit, parcă mândru.

În cele din urmă, Mandolin se mai calmă:

— În locul tău, aș încerca să scap de jigodia asta. Nu se știe în ce scandal te poate băga. Noroc de blugi, altfel dădea de sânge... E nebun!

— Nu face tu pe nebunul, Madi, știi foarte bine că i-ai făcut ceva când era mic. L-ai izbit sau i-ai dat un picior. Căinii deștepți nu uită nimic. Acuma sunteți chit, dar nu aștepta să te îndrăgească...

— Tare-mi trebuie dragostea lui... Mi-i foame. Dar hai mai întâi să vedem ce-am capturat.

Erau cinci cutii de carton, în spatele lor – tot atâtea. Am luat cutia cea mai de sus. Pe spatele ei era scris cu litere de tipar: „L.M. Street. American blend. Lights”.

Marca de țigări de care fumam noi în recreații!

— Ia te uită, șmecherii! Au scris „țigări”. Ce pot da de bănuiră țigările?! Dar pe noi nu ne chiorăsc ei!

Madi apucă de banda adezivă care închidea cutia și trase energic.

Cutia era plină cu pachete de țigări. Câte zece într-un cartuș. Exact țigările noastre preferate...

Madi prinse să scoată cartușele unul după altul. Erau cincizeci la număr. Și pe toate – aceeași alarmă a Ministerului Sănătății. Și interdicția de a fi vândute minorilor...

Mandolin gema de indignare. Rupse învelișul unui cartuș și scutură pe jos cele zece pachete. Apoi desfăcu și un pachet: conținea douăzeci de țigări frumoase, cu dungă aurită, gata să se lase aprinse întru bucuria fumătorilor, fie ei și minori...

Bănuiam de la început că e vorba de ceea ce se numește contrabandă, așa că nu mă implicai în „pogromul” la care se deda Mandolin.

Cât despre văru-meu... Nu înceta să mârâie și să înjure. Cred că se simțea jignit până în fundul măruntaielor de afrontul ce i se aducea. Cum, adică, pleci să demaști un spion și dai peste un pârlit de precupeț, fie el și contrabandist, peste o javră care profită de diferența de prețuri de pe cele două maluri ale râului de hotar ca să câștige cam tot atât cât ar fi putut câștiga cu sapa! Unde-i romantismul luptei dintre cavalerii măștii și spadei? Unde?...

Nu bănuiam atâta energie în grăsuțul „băiat al mamei!” Smulgea lipici după lipici și nu se opri decât ca să privească nedumerit și indignat la ultima cutie.

Se trânti în sfârșit pe sacul de dormit întins pe o jumătate din suprafața grotei.

— Nu cred că e totul cum pare a fi, făcu el aproape gâfâind. Cred că principalul e ascuns în unul din cartușe. Dar nu știm în care. Va trebui să le deschidem pe toate... Dar mai întâi... Unde-i salamul?

La cuvântul „salam” mi se păru că Ricky își trage capul între umeri și cercetează cu mare atenție un mic „rest biologic” de sub nasul său.

— Unde-i? repetă Madi cu glasul sugrumat al unui suferind de inaniție.

— O fi căzut afară, lângă fântână, făcu eu nesigur. Ia vezi!

Mandolin se repezi pe loc, dar încremeni lângă stâlpul ce susținea intrarea.

— Cum putea să rămână afară când eu l-am pus alături de franzele! Nu cumva... El își miji ochii. Nu cumva e lucrătura javrei?

— Te rog să nu te legi de Ricky, e un animal educat.

Mandolin se făcu roșu la față.

— El, el e cel care ne lasă flămânzi! El poate să ne strice toată operația!

Dacă s-ar fi rezumat vărul la strigăt... Dar, ca să dea o mai mare greutate acuzelor aduse cățelului, el izbi cu amândouă mâinile în stâlp.

Cine știe de câtă vreme aștepta bucata de lemn să i se mai ușureze sarcina. Într-o clipă, capătul de sus al stâlpului lunecă de pe scândura ce-o sprijinea, scândura căzu fără zgomot, iar în urma ei – și stâlpul.

Să fi acționat imediat, să fi ridicat la loc jalnica construcție de siguranță... dar, în primele clipe, era greu să înțelegi ce avea să urmeze.

Și avea să urmeze...

13

Mai întâi se desprinsese din locul protejat de scândură o coșcogea bucată de gresie, apoi începură să curgă câteva șuvițe de nisip și bulgărași de argilă.

— Afară, afară imediat! strigai eu, repezindu-mă spre ieșire.

Dar era prea târziu. Mădălin încremenise în loc, piatra căzută chiar la picioarele lui îl zăpăcise, încerca să strige și el ceva, dar nu putea forma cuvintele.

Îl întorsei cu fața spre ieșire, dar în aceeași clipă, de sus, începură să curgă bolovani și nisip cu nemiluita. Ne retraserăm amândoi, de fapt eu, cu Madi luat de umeri, în adâncul grotei, în timp ce avalanșa creștea, blocând în cele din urmă ieșirea. Ricky fusese singurul care dăduse urmare strigătului meu de alarmă, și de afară se auzea lătratul lui speriat și chemător.

Să fi trecut zece minute, ori zece ore, cât am stat amândoi rezemați de peretele din fundul grotei, așteptând paralizați de spaimă surparea întregii lutării. Madi tremura vargă, tot repetând, mai mult bâlbâind „N-am vrut! N-am vrut!”, nu cred că eram mai puțin îngrozit și eu, în orice caz, trecuse o bună bucată de timp până ne dădurăm seama că accidentul vizează numai intrarea. Aceasta era blocată până sus, și când am încercat să văd dacă putem face ceva cu mâinile goale, mi-am dat seama că șansele de reușită sunt nule...

Stâlpul căzuse spre interiorul grotei. L-am ridicat cu ajutorul lui Madi, care nu era în stare să scoată un cuvânt, și l-am împins

În afară, pe deasupra grămezii de moloz. Când rezistența mai slăbi, l-am tras înapoi. Lătratul lui Ricky se auzi mai tare, ba se putea zări și un peticuț de cer cu stele. Dar canalul acesta de comunicare cu lumea era prea îngust ca să ne permită ieșirea din prizonieratul pe care ni-l făcuserăm cu propria mână.

Fierbeau în mine sute de cuvinte și expresii gata să izbească în autorul accidentului, dar, privit mai atent, Madi nu lăsa impresia că ar mai fi rezistat unei critici. Și-apoi – eram doi. Chiar în cel mai mare pericol te simți mai bine când ai cu cine-l împărți.

Și mai era Ricky.

Când m-am apropiat de gaura făcută cu ajutorul stâlpului și l-am strigat, Ricky începu să latre ca un nebun. Probabil mă chema la dânsul, ori poate astfel își manifesta bucuria că trăiesc?

Dumnezeule! m-am gândit, cățelușul acesta e singura noastră salvare! Și începui și eu să-l strig cu aceeași disperare cu care mă chema el. Intuiam mai mult decât înțelegeam că stă la capătul canalului făcut cu stâlpul, îl auzeam cum sapă cu lăbuțele ca să-și facă loc pe unde să vină la mine, cum se oprește pe-o clipă-două ca să mă latre, adică să mă asigure că e alături, că face tot posibilul să mă salveze.

— Ricky, urlai eu cu glas răgușit, acasă, du-te acasă! Du-te acasă! Ricky, dragule, du-te acasă!

Aștepta în tăcere să mă opresc, după care începea să mârâie, lătra iar, probabil furios că nu poate răzbi.

Repetai porunca „acasă” de câteva zeci de ori, până când nu i se mai auzi glasul.

Mă lipii cu toată fața de gaura din molozul dărâmat și zării același petic de cer înstelat.

Ricky plecase, adică.

Înțelesese ce doresc de la dânsul.

Mă prăbușii pe sacul de dormit și simții cum mă podidesc lacrimile.

Din fericire, Mandolin continua încă de la început să-și pișe ochii...

Ne-ar fi stat bine să plângem în cor...

14

Dar plânsul însemna prea puțin.

Ceea ce ar fi trebuit să urmeze era disperarea...

Într-adevăr, blocați într-o grotă de care nu știe nimeni ori de care nu se interesează nimeni, fără urmă de instrument cu care ne-am fi putut dezgropa, cu vreo trei franzele și două baloane de apă sălcie, cu aer cât o vrea bunul Dumnezeu, cu slaba speranță că micul meu prieten Ricky va ajunge acasă și cu a doua speranță, foarte îndoielnică, să fie înțeleș de cei apropiați – ce altceva ne mai rămânea decât să disperăm?

Ca să nu lăsăm lucrurile să ajungă așa de departe, trebuia să întreprindem ceva. „Să întreprindem” – zic eu, dar Mădălin căzuse într-o stare de prostrație totală; nu-mi înțelegea întrebările și singurul lucru inteligibil ce ieșea din gura lui era: „O să murim aici! Îngropați de vii!” Și din când în când stupidul: „Aju-utor! Oameni buni, ajutor!”

Mișcarea, chiar fără sens, iată ce mi se părea a fi la locul ei în cazul nostru. Mă trântii în genunchi și începui să scurm în grămada de pietre și argilă ce ne închidea drumul spre afară. Mădălin, după o nouă serie de urlete inutile, se puse și el pe treabă. Curând, dădurăm de pietroiul ce căzuse primul și, cu mult efort, îl adusem în interior, dar aici interveni legea care spune că natura nu admite goluri. Locul lăsat de pietroi se umplu imediat cu pământ nou. Gaura spre lume se astupă și eram în

pericol nu doar să nu fim auziți în afară, ci să rămânem și fără aer. Luai de jos stâlpul și-l răsucii în grămada de moloz până răzbi iar spre libertate.

Încercai să trag scândura ca s-o folosesc de lopată, dar greutatea ce-o apăsa era prea mare.

Zic „s-o folosesc” și nu „s-o folosim” pentru că la un moment dat Madi îmi întinse palmele ca să arate că sunt pline de bășici și cu unghiile tocite... N-am îndrăznit să le cercetez și pe ale mele...

Când, după cine știe câte ore de muncă sisifică, trăsei parul ca să privesc afară, descoperii un peticel de cer trandafiriu și înțelesei că e dimineață. Galeria protejată de stâlp era degajată cam pe o treime, dar nisipul continua să curgă. Mai puțin, dar continua.

Mădălin stătea chircit pe un colț al sacului de dormit, se legăna înainte și înapoi ca o păpușă chinezească, scoțând arar sunete neînțelese. Alături de el se aflaseră două franzele. Una lipsea.

Ciudată reacția omului la șocuri nervoase. Eu, de exemplu, pot să nu mănânc două zile dacă sunt supărat pe ceva... Alta era construcția nervoasă a lui Mădălin.

N-ar fi trebuit s-o fac, dar mă așezai și eu pe așternut. Simțeam o sfârșeală cumplită, dacă aș fi închis ochii, m-aș fi prăbușit imediat într-un somn fără vise și, fără îndoială, asta mi-ar fi prins bine, dar nisipul lucra, nu-l puteam lăsa de capul lui...

Îmi închipuiam ce se petrece la vilă. Toată familia grămadă, mama și tanti Zica plânse, bunicul încruntat, tata și nenea Mihai... Adică nu: toți, inclusiv vecinii, răscolesc împrejurimile, dau de locul „pogromului” cu merindele, caută trupurile neînsuflețite ale odraslelor...

Nu puteam continua gândurile acestea. Ar fi fost cea mai elementară capitulare în fața situației create...

Cu palmele amorțite scoteam grămezi de nisip ca să vină altele în loc... Se vedea, totuși, ori voiam să-mi pară mie, ceva progres. Din când în când, trăgeam afară stâlpul ca să văd de n-o fi venit cineva la fântână, dar ochii pe jumătate orbi de praf nu prindeau nicio mișcare. Fântâna era săpată probabil pentru adăpatul vitelor, și ce vite pe un imaș ars de soare? Și încă noaptea?

Îl trezii pe Madi (dormea și plângea prin somn!) și-l pusei observator permanent la „oceanul” improvizat, cu obligația să strige după ajutor la fiecare cinci minute, dar băiatul nu rezistă decât vreo jumătate de oră, mai mult, era cât pe ce să rupă singura noastră legătură vizuală cu lumea. De fapt, ca să spunem lucrurilor pe nume – cu pustiul...

În cele din urmă, renunțai la săpat. Oricum, Madi adormise și el din picioare, folos din munca lui – cât păr pe broască, și, dacă nădăjduiam să reușesc, trebuia să-mi economisesc puterile.

Mă trântii pe sacul de dormit, sleit, Madi făcuse același lucru înaintea mea, dusei la gură ultimul balon cu apă și... Cred că n-am băut niciodată o licoare mai aleasă – ce mi-i coca, ce mi-i pepsi!

Am adormit butuc, fără să-mi dau seama că trec în lumea viselor. De fapt, nici nu cred să fi visat ceva. Era salvarea: orice gând la prostia pe care-o făcuserăm plecând de acasă fără să lăsăm o veste cât de mică mi-ar fi paralizat voința, ar fi fost actul sigur de condamnare la sinucidere...

15

Am sărit ars, anume am sărit, pentru că era să dau cu scăfârlia în tavanul grotei.

Nu știu dacă mă trezisem dintr-un coșmar, probabil nu – aș fi păstrat măcar o urmă de imagine visată. Mă trezise altceva și mă chinuiam să aflu ce.

Mădălin dormea dus alături de un rest de pâine, dormea și plângea cu lacrimi, în somn! Fenomenal băiatul! Să nu se mobilizeze total când știa, când vedea că viața îi este în pericol? Să plângă de spaimă, să nu poată lega două vorbe și, în același timp, să mănânce și să doarmă? Ori poate așa e normal la vârsta lui, și cel sărit de pe fix sunt eu?

Tot ce se poate...

În orice caz, simțeam că nu m-a trezit niciun coșmar, niciun zgomot sau o atingere, dar că m-a trezit „ceva”. Ce?

Nu știam cât anume am dormit. Știam doar că mai era dimineată când m-am lăsat biruit de somn. Trebuia să mă uit afară. Lăsasem stâlpul în canalul ce ne mai unea cu lumea liberă. Trebuia să-l scot și să încerc să ghicesc cam în ce parte a zilei eram – după culoarea cerului, după eventuale umbre...

Din tavanul galeriei de acces nu mai cursese mult material și asta era o constatare promițătoare. Încă o zi-două de muncă și vom fi liberi!

Nu mă chinuiam mâinile, dar la prima mișcare mai serioasă mă străbătu o durere atât de ascuțită prin palme, încât abia îmi înghiții un strigăt. Aveam unghiile tocite și degetele umflate cât niște crenvurști. Câteva bășici sparte sângerau.

Capătul din interior al stâlpului atârna de vreo jumătate de metru și îmi dădui seama că am fi fost acum asfixiați dacă grota s-ar fi nimerit mai neîncăpătoare. Ar fi trebuit să-l scot înainte de a adormi. N-am făcut-o pentru că nu mi-a dat prin cap, și-apoi era spaima că golul rămas s-ar fi umplut la loc... Dădui să apuc stâlpul și, în clipa aceea, mi se păru că se mișcă, încet, cu grijă, parcă ar fi încercat cineva să-l răsucescă. Mă oprii ca să mă

convinc că e vorba de o iluzie. Dar el se mișcă din nou și de afară se auzi un fel de zgomot surd.

Părea a fi vorbă de om.

Smulsei bucata de lemn cu atâta putere, încât nisipul năvăli aproape să umple canalul. Prin minuscula gaură rămasă reușii totuși să disting un petic de cer și mai neînsemnat ca înainte, dar destul de mare ca să înțeleg că afară e noapte.

Doamne sfinte! Dormisem o zi întreagă!

16

Eram gata să împing stâlpul la loc ca să nu pierdem ultimul contact cu lumea, când se auzi, abia distinctă, o voce:

— Anton, tu...

Și mai departe, cuvinte greu de înțeles.

— Noi, noi suntem! strigă cât îl țineau bojocii Mădălin.

Abia acum luai seama că verișorul se trezise și el și că-mi urmărește toate mișcărilor.

Sunt clipe în viață când iei hotărârile cele mai însemnate, singurele corecte, fără să le mai pui pe cântarul rațiunii.

Una din clipele acestea mă luminează și pe mine.

Nu putea veni în faptul nopții la lutăria părăsită decât cel ce-o știa. Adică cel ce ascunsese contrabanda sau acolitul său. Și nimeni altul. Să fi explicat celui venit cine se află în grota cu intrarea prăbușită ar fi însemnat fie să-l pui pe fugă pe noptaticul vizitator, fie să-l împingi la cine știe ce faptă mârșavă. Or, nouă nu ne trebuia decât să fim dezgropați.

Așa că tăbărâi pe Mădălin cu toată puterea și-i astupai gura.

— Ești în toate mințile? Tacil!

Dar el încerca să strige că e fiul comandantului de pichet și că taică-su...

Din fericire, afară sunetele răzbeau abia-abia, în timp ce înăuntru se auzea distinct tot ce se vorbea afară.

— Antoane, tu ești? Te aud rău! Dacă ești tu, strigă numai „da!”

Mă dădui mai aproape de gaura lăsată de stâlp și-mi îngroșai vocea:

— Da!

— Mai zi o dată! Te aud rău. Tu mă auzi?

— Da, da, da! făcui eu.

— Aha! Atunci așteaptă, mă duc după instrumente!

— Nu pleca! urlă Mădălin! Nu ne lăsa! Tata...

Îi acoperii gura până îl simții că leșină.

Din fericire, cel de afară ne auzea foarte rău.

— Nu te înțeleg! Dar ține-te, omule! Vin într-un picior...

Mădălin își trase sufletul și mă privi cu ochi plini de ură:

— De ce l-ai lăsat să plece? O să crăpăm aici...

— Ascultă, Madi, mulțumește Domnului că nu te-a auzit. El își caută tovarășul, el n-are nevoie de noi. Și zi mulțam că afară se aude prost... Are să vină.

— Crezi că are să vină?

— Sunt sigur. N-o să lase el bogăția de aici să se prăpădească.

Madi se liniști brusc. Îi veniseră mințile la cap. În orice caz, apucă rămășița de franzelă de pe așternut și începu să mestece...

Abia atunci îmi dădui seama că nu mâncasem nimic de două zile! Mă străbătu prin pânțele un fior fierbinte de mă îndoii, și mă cuprinse o mamă de amețală...

Madi înghiți ultimul dumaticat și se ridică în picioare:

— Nic, tu cum crezi, cam cât o să luăm pe țigările astea? O să ne ajungă pentru o barcă?

Nu, hotărât lucru, băiatul nu era în apele lui...

El însă nu așteptă răspunsul. Se apropie de punctul nostru de observație:

— Măi, afară-i noapte! Ori e astupată gaura? Știi ceva, Nic? Când vine, îl prindem, îi legăm și scoatem afară pachetele.

— Și mai departe?

— Mai departe?

— Da, ce facem mai departe?

— A... Îl lăsăm să se descurce cum ne-am descurcat noi...

Acest „noi” mă înfurie grozav, dar n-avea niciun rost să fac scandal. Încă nu se știa nimic precis. După cum povestea unchiul Mihai, contrabandiștii strânși cu ușa sunt în stare de orice.

Cred că era trecut de miezul nopții, când se auzi ceva zgomot. Apoi, vocea necunoscutului:

— Viu, Antoane?

— Viu, viu, îmi îngroșai eu glasul.

— Nu te aud...

— Da ! urlă Mădălin.

— Taci! îl apucau eu de gât.

De afară se auziră lovituri de sapă și hârșăit de lopată. Puteam socoti cât înainta „izbăvitorul” nostru după intensitatea sunetelor.

— Cred că sunt cam la jumătate. Nu se dărmă nimic înăuntru? Reușii să-l prind iar de gât pe Madi. Fără îndoială că șocul prin care trecuserăm amândoi nu-l lăsase pe văru-meu fără urmări.

— Ei, strigă cel de afară, ți-ai umplut botul cu lut? De ce taci?

— E bine...

— Păi cum altfel. După ce-ai dat cu bostanul tău de stâlp, nici nu se putea să fie rău. Paștele lui mâne-ta, dacă nu veneam eu aici, te mâncau guzganii...

Se auzea din ce în ce mai bine, trebuia să fim atenți.

Lampa cu acetilenă se stinse brusc, nu mai aveam nicio picătură de apă să turnăm peste carbid, lanterna era pe moarte.

În cele din urmă, sapa dă rămă ceea ce s-ar fi putut numi peretele ce ne despărțea de lume.

17

— N-ai lumină? Întrebă necunoscutul.

— Nu, mârâii eu.

— Atunci întinde parul, să sprijin cumva bolta. Pe urmă, aprind eu felinarul, să nu ne vadă cineva de pe drum...

— Na, ține... îi întinsei eu parul.

— Măi, se vede că te-ai cam scăpat în izmene. Nici glasul nu ți-l mai recunosc...

Din fericire, în grotă cuvintele spuse se loveau unele de altele, era greu să spui ceva mai tare și să fii recunoscut...

Intrarea în lutărie, acum largă ca și mai înainte, lăsa să se vadă un cer cu stele și profilul unei figuri întărind o scândură pe tavanul bolții. Apoi scăpără un chibrit. Mogâldeața din galerie ridică sticla unui felinar de pe vremea lui Pazvante și potrivi flacăra. Lumina era destul de chioară și trecu cam un minut până să se poată deosebi ceva în grotă.

Necunoscutul era un zdrahon cu un cap mărunț, cu brațele păroase și un ochi sașiu. Maioul și pantalonii îi erau plini de lut.

— Hopa! se minună străinul. Dar Anton... Anton unde-i?

Nu aveam ce să-i răspundem. Mădălin era gata să deschidă gura, dar „salvatorul” i-o luă înainte:

— Voi cine sunteți? Cum ați nimerit aici? Nu vă aud!

În timp ce Madi încerca să-și recapete glasul, mă repezii eu cu răspunsul:

Suntem doi elevi, în excursie... Ne-am rătăcit de grup și am nimerit aici... întâmplător... Și s-a dăruit intrarea...

Străinul se așază pe pietriul ce se prăbușise primul și își aprinse o țigară.

— Școlari, vasăzică... Rătăciți... Hm... Și unde-i Anton?

— Nu știm niciun Anton! Sunteți primul om pe care-l vedem de când s-a dăruit intrarea. Vă mulțumim că ne-ați dezgropat, altfel cine știe... Putem pleca?

— Da, cine știe... făcu străinul. Nu, vă rog, mai rămâneți! De ce atâta grabă? Nici n-am făcut cunoștință ca lumea.

— Părinții... încercă eu să miaun, cred că sunt disperați... Probabil au ridicat toată țara în picioare!

— Bineînțeles! Dar mai întâi, să facem niște socoteli.

— Ce socoteli, mă miră eu. Dacă vreți ceva pentru că ne-ați salvat, sunt sigur că ai noștri au să vă dea o recompensă bună!

— Tata, începu Mădi...

Dar nu-l lăsa să continue.

— Eu cred că trebuie să punem înapoi pachetele în cutii. Să fie totul cum a fost, nu?

— Bravo! Eu văd că v-au învățat la școală cum să vă purtați cu lucruri străine... Așa că reparați ce-ați stricat.

— Mi-i sete... gemu Mădălin. Domnule...

— Te cred... Ia du-te tu, că ești mai șmecher, mi se adresă el mie. Uple sticlele celea cu apă. Și nu încerca să speli putina, încă n-am terminat vorba... Ai venit?

Era o amenințare...

Dar n-am gustat niciodată aer mai dulce!

Cred că aveam plămânii plini de praf, dar asta nu însemna nimic pe lângă setea ce mă doboră. Să nu fi venit străinul, nu cred că aș fi putut duce la capăt dezgropatul intrării.

Spre răsărit, cerul era trandafiriu, să fi fost orele patru, pe cer stelele dispăreau câte una. Începai să-mi privesc palmele, dar era prea puțină lumina ca să-mi văd bășicile pe care le simțeam la pipăit.

Nu luasem sfoara din rucsac, legai baloanele cu șireturile de la adidași. Cu primele înghițituri golii o jumătate de balon și simțeam că amețesc. Apoi am lăsat-o mai moale.

Era cazul să iau o hotărâre. Fuga după ajutoare am exclus-o fără pic de îndoială: nu-l puteam părăsi pe Mădălin, în starea în care se afla și se putea întâmpla orice. Zadarnic îmi chinuiam creierii, nu vedeam nicio soluție. Rezolvarea prin forță era imposibilă, prea voinic era cetățeanul...

Lăsai totul la voia întâmplării.

18

— A, te-ai întors! făcu contrabandistul. Șiam că n-ai s-o ștergi. Adapă-ți prietenul, i s-a uscat gura de câte mi-a povestit...

De asta mă temeam.

— Și zici că v-ați rătăcit... Noroc de busolă și de hartă... Nu-i așa?

— El singur le-a găsit! strigă Madi. A răsturnat rucsacul și le-a găsit...

Străinul pufni:

— Detectivi, vasăzică? Ne jucăm de-a hoții și vardiștii? Hai să ne jucăm!... Eu, vasăzică, sunt hoțul, cumpăr țigări de la hoți și le vând la oameni cumsecade. Speculant, adică, îmi câștig și eu bucata de pâine cum pot. Sau, dacă vreți, contrabandist, pentru că duc marfa peste hotare... Iar voi, voi doi detectivi tineri, care au să mă dea pe mâna legii...

— Nu! sări Mădălin, nu vă dăm! Am să-i spun lui tata că...

Îmi închipuiam ce-i poate spune Madi lui nenea Mihai. Trebuia să-l salvez:

— Aveți cuvântul nostru că n-o să spunem nimic și nimănui! Plecăm cum am venit și nici înapoi n-o să ne uităm! Și nici prin cuiburi de coțofene n-o să mai căutăm...

— Te cred, pionierule, ai umor! râse contrabandistul. Numai că veți mai sta aici până diseară. Cum se întunecă, iau marfa și ne despărțim. Înțelegeți că, dacă vă las să plecați acum... Așa că vă rog să vă culcați, am să vă leg puțin ca să nu prea săriți – cum încarc marfa, cum sunteți liberi! Din păcate, n-am cu ce vă hrăni, dar apă este. Beți ca să vă ajungă pe toată ziua. Ați băut? Acuma, culcat!

— Domnule... începui eu.

Dar el mi-o reteză:

— Gata vorba! Mai am o mulțime de treburi...

El luă un rulou de lipici și ne înfășură picioarele. Apoi, începând cu mine, mâinile. În timp ce rupea din scotch o bucată pe care trebuia să mi-o pună, probabil, pe gură, întorsei capul și îi făcui din ochi lui Madi, ca să-l îmbărbătez: îndoisem etichetele picioarelor spre interior, ca la cavaleriști, o șansă să mă eliberez dacă voi avea noroc.

Dar a fost suficientă o clipă de neatenție, o singură clipă, ca Mădălin să înțeleagă altceva decât voiam eu. Nu voia nicicum să ducă mâinile la spate:

— Cum am să stau culcat pe mâini o zi întreagă? Pot rămâne calic!

— Chiar așa, cum ai să mai umbli după ouă de coțofană! râse individul și-i răsuci lui Madi un antebraț.

— Aoleu! urlă Madi. Tata are să ridice tot pichetul, or să pună ei mâna pe tine...

Eu scosei un mârâit, încercând să-i distrag atenția contrabandistului, dar tipul era atent:

— Pichetul tatei?... Nu cumva ești al maiorului Biju?

— Al lui! urlă Madi. Dă-mi drumul, boue! Am să te spun...

Străinul se opri o clipă, apoi îi eliberă mâinile, la fel și picioarele.

— Păi de ce-ai tăcut până acum, puiule? Asta schimbă lucrurile... Le schimbă tare de tot! Am eu niște socoteli cu taică-tu, cu ajutorul lui am făcut patru ani la mititica...

— Și-ai să mai faci douăzeci, mârâi Madi.

Contrabandistul se așeză pe steiul de gresie și își aprinse o țigară.

— Adică facem așa: tu, lunganule, arătă el spre mine, rămâi pe gânduri până se înnoptează. Nu te teme, nu vine nimeni pe aici, poate doar vreo vulpe idioată. Iar tu, puțoiule, vii cu mine. Și mai departe – cum o hotărî taică-tu. Ai să-i trimiți un bilețel. Ia zi, te iubesc părinții? Adică, ce te mai întreb? O să-i trimitem și o bucată din urechiușele tale, cred că o să ne înțelegem...

Madi privi cu groază la străin, apoi la mine:

— Nu! urlă el. N-ai să faci una ca asta! Asta-i crimă!

— Ba comerț, dragul meu. Cum se zice azi – barter! El are o odraslă, eu am niște interese, el îmi face interesele, eu îi dau odrasla... Lucru cinstit, fără șmecherii. Iar dacă nu...

Străinul scoase de la brâu un revolver și îl învârti pe degete, ca într-un western.

Madi începu să urle ca apucat chiar în clipa în care un ghemotoc de păr năclăit intră ca fulgerul în grotă, se opri lângă mine și începu să mă lingă pe față, scheunând ca un copil...

Mai departe voi scrie despre fapte și întâmplări cărora, cred că înțelegeți de ce, nu le-am fost martor. Le-am adunat și le-am pus cap la cap din relatările fie plângăcioase, fie entuziaste, fie moralizatoare ale celor care n-au petrecut două nopți și o zi jumate în nenorocita de hrubă de pe dealul-mamelon din preajma satului Opăriți și a imașului pustiit de secetă.

Dacă în povestire veți descoperi unele goluri sau prisosuri, vă rog să le puneți pe seama lipsei de informații, pe de o parte; pe de alta – pe seama grijii pentru păstrarea secretului de stat! (Că nu în orice țară se mobilizează o întreagă armie de grăniceri ca să răscolească pământul centimetru cu centimetru în căutarea a două haimanale plecate – fără adresă! – în marea aventură a vieții lor și dispărute fără urmă!)

...La doar câteva ore de la plecarea noastră, s-a întors tata, ostenit, flămând și plin de praf, a făcut un duș, a mâncat și s-a întins să se odihnească, dar nu fără a se interesa, printre altele, unde sunt flăcăii. Se vede treaba că adormise înainte de a primi răspunsul la întrebare, pentru că pe la miezul nopții, când mama i-a strigat la ureche să se ridice, că încă nu veniseră copiii, a adormit imediat din nou.

Indignată, mama și-a reluat postul de la geamul bucătăriei de unde avea vedere asupra porțiței și străzii, și cum timpul se scurgea nesimțitor la neliniștea ei, se repezi din nou asupra tatei, plângând:

— Scoală odată, omule, nu auzi? Copiii încă nu s-au întors!

A trebuit să i se spună a doua oară despre ce e vorba, când de la porțiță răsună lătratul furios al lui Ricky.

— Uite, vezi? S-au întors! mârâi tata.

Dar la porțiță, unde mama ajunsese din două salturi, nu era nimeni. Nici Ricky, nici copiii...

Ricky apăru la picioarele ei de nicăieri. Scheuna ca un țânc și o trăgea de poala rochiei.

— Ce-i cu tine, dihanie? Unde-s băieții? Aoleu! Dar tu ce-ai pățit?

Se vedea și la lumina puțină de la capătul nopții că bietul câine avea o ureche sfâșiată și blana încolțită în câteva locuri.

N-avea cuvinte bietul Ricky să-i spună stăpânei că pe drumul de întoarcere avusese o altercație serioasă cu un vulpoi ce-și încerca măselele pe un cocoș, chiar la marginea șoselei.

Biruator, viteazul foxterier nu se gândea însă la rezultatele luptei, altceva avea el de comunicat. Dar, din nefericire, era înțeleș greșit...

leșit și el în prag, tata prețui scena dintr-o privire:

— Unde zici că s-au dus băieții? La dumbravă? Mă duc după ei... Iar tu vezi ce faci cu cățelul. Spală-i rănila și dă-le cu iod...

Bunicul se arată și el. Era îmbrăcat.

— Și tu unde vrei să te duci, tată? Și pe tine să te căutăm?

— Liniștește-te, fetițo. Am să dau înconjurul casei. Știi cum sunt băieții... Vor s-o facă pe grozavii.

— Dar câinele? Ia te uită la el, e numai răni... Cine știe ce-au pățit...

Ricky sărea mereu în jurul mamei, o trăgea de poale și lătra.

Mama îl ridică în brațe și, cu toate că foxul se zbătea să scape, ea îl prinse de după ceafă și intra cu dânsul în casă.

— Hai să te lecuim, bătașule, făcu ea, și pe obraji începură să-i curgă lacrimi cu nemiluita. Unde-ai lăsat băieții? Unde-i Culai? Ricky, spune, unde?...

Ricky se strădui din răsuputeri să-i spună, dar... numai adevăratul lui stăpân ar fi fost în stare să-l înțeleagă. Și stăpânul nu era de față...

După ce-i unse cu iod rănilor, mama îl încheie în camera mea, ca să n-o mai supere cu lătratul și scâncetele lui, avea și așa de ce să fie speriată...

Când se întoarse tata de la dumbravă și povesti despre urmele descoperite – un rucsac făcut bucăți și resturile de mâncare, la propunerea bunicului se dădu telefon la pichet. Nenea Mihai se întorsese împreună cu tanti Zica de la părinții ei chiar în ajun, și vestea dispariției odraslelor îi îngrozi și îi puse imediat în mișcare.

Abia răsărea soarele și o bună jumătate din locatarii vilelor stăteau adunați în fața căsuței bunicului, așteptând indicațiile lui nenea Mihai. Împrejurimile, pe o distanță de câțiva kilometri, fură împărțite în sectoare și gloata de voluntari porni ca să verifice fiecare metru de pământ, fiecare adâncitură sau tufiș, fiecare fântână, deși se cunoștea doar una. Cea arteziană din care se alimentau vilele. Curând, sosi și un grup de polițiști, vreo șase oameni cu un câine-lup, care, după ce mirosi câte ceva din albiturile noastre, își plimbă ghidul de la vilă la dumbravă, apoi de la dumbravă la magazin, și iar de la magazin la dumbravă, ca până la urmă să se tolănească în fața porțiței noastre, cu mutra unui slujbaş mulțumit de ceea ce realizase...

Era trecut de ora prânzului când voluntarii începură, unul câte unul, să se strângă la punctul de pornire, plini de praf, zgâriați, uzi de sudoare, cu unul și același rezultat: nimic!

Mama și cu tanti Zica, nu mai puțin obosite decât restul cercetașilor, plângeau în hohote, nimeni nu mai dădea atenție lătrăturii și scheunatului lui Ricky din camera mea unde stătea închis. În cele din urmă, nenea Mihai îl luă la o parte pe bunic:

— Eu zic să dau telefon comandantului, să-i cer un concediu. Ori poate...

— Corect gândit, zise bunicul. Poate implici și procuratura. Mă tem să nu fie vorba de o răpire. Și după o pauză: Crezi că ai ceva dușmani?

— Încearcă să nu-i ai dacă ești pus să păzești hotarele... Sunt atâția amatori...

— Dar vreunul în mod special?

— Nu cred... Poate vreo doi contrabandiști, dar fac închisoarea... Ceilalți.... Încercări de a trece la rude, la cumetrii ori la nunți, scurteze drumul...

— Dacă se adeverește răpirea, trebuie să te aștepti să fii contactat...

Telefonul adresat comandantului nu rămase fără răsunet: pe la orele șase după-prânz, apărură în localitate două autobuze militare cu un pluton de grăniceri pus la dispoziția maiorului Biju.

Nenea Mihai lărgi aria de căutare la vreo șase-opt kilometri în jurul localității, dar ochii de șoim ai grănicerilor nu descoperiră niciun indiciu nou.

Luând de bună informația vânzătoarei că băieții plecaseră la pescuit, câțiva grăniceri cercetară cu amănuntul, dar fără vreun rezultat, iazul în care cea mai mare adâncime nu depășea un metru. Mai rămânea râul de hotar, dar noaptea nu era cel mai potrivit timp, așa că acțiunea fu fixată pentru zorii zilei ce avea să urmeze.

Mama și tanti Zica nu-și puteau opri lacrimile, Ricky refuza să mănânce și să bea, singura lui dorință era să iasă din camera unde era obligat să stea, și mama cheltui mult efort ca să nu-l scape afară.

Ar fi putut încurca căutările, gândea ea...

Grănicerii își ridicau corturile în care să-și facă puținul somn după munca din ajun. Bunicul stătea pe terasă în fața unei cafele

neîncepute și de mult răcite. Nenea Mihai, tata și locotenentul-co-mandant al plutonului sosit în ajutor, în mijlocul drumului, planificau căutările de a doua zi, când pe dramul ce venea dinspre oraș se arătă o mașină. Nu era un eveniment de excepție, automobilele erau singurul mijloc de transport cu care stăpânii vilelor veneau să-și petreacă orele libere la aer curat, dar în cazul de față orice mișcare, orice amănunt putea fi prețios.

Jeepul era al părinților Cleopatrei. Mașina se opri lângă grupul celor trei și la întrebările acestora domnul Bodrac, tatăl frumoasei Cleo, răspunse că nu observase nimic neobișnuit pe drum, dar se interesă la rândul său de prezența militarilor la marginea localității.

— Doamne ferește! făcu el. Asta nu ni s-a mai întâmplat aici! Vă rog să conțați pe mine și pe mașina mea. Îmi descarc fetele acasă și vă stau la dispoziție!

Domnul Bodrac ambală motorul gata să pornească, dar Cleo îl opri:

— Cum adică au dispărut? Ba n-au mai dispărut deloc! Le-am dat cuvântul că n-am să-i trădez, dar dacă-i așa vorba...

Cleo sări din mașină:

— Domnule Biju! Eu știu unde-s băieții! Voiau să mă ia cu dâșii, clar...

— Unde-s? strigară cei trei bărbați într-un glas.

— Dar să nu le spuneți că ați aflat de la mine...

— Unde-s? șopti tata înecându-se în cuvinte.

— Sunt la Opăriți. La un cunoscut de-al lor dintr-a opta... Adică a noua. La cireșe. Au promis să-mi aducă și mie...

— Cum îl cheamă pe băiat?

— Ei, asta n-o mai știu... Băieții dintr-a noua nu mă interesează, sunt niște blegi...

Cleo se strâmbă, cum făcea de obicei, și se urcă în mașină.

— Ca să vezi, zise comandantul plutonului sosit în ajutor, uneori cele mai complicate lucruri au rezolvările cele mai simple... Plecăm la Opăriți?

— Mai stai, făcu nenea Mihai, dar de ce nu s-au întors până acum? Nu-i ceva curat la mijloc...

— He-hei, răsă locotenentul. Au câte paisprezece-cincisprezece ani... Și i-or fi cinstit gospodarii cu câte un ulcioraș de vin... Acum așteaptă să-și vină în fire. Eu țin minte că m-am îmbătat prima oară când aveam doisprezece! M-a luat fratele mai mare în beci și...

— Să lăsăm amintirile, locotenente, îl întrerupse maiorul. Vorba e – ce facem? Plecăm acum?

— E ora douăsprezece, zise tata. Asta înseamnă să trezim tot satul... Țăranii se culcă devreme...

Se învoiră să se odihnească vreo câteva ore și s-o ia spre Opăriți cu primele semne ale zilei...

Tata încercă să bucure femeile, fără prea mare succes de altfel, în orice caz, le convinse să se odihnească puțin, apoi se așeză la masa bunicului.

— Cred că s-au găsit, tată-socru. Au plecat la un coleg, la Opăriți. S-o fi întâmplat totuși ceva, dacă nu s-au întors până acum...

Bunicul aprinse a nu știu câta țigară:

— Puteau să-și mintă colega cum ne-au mințit pe noi... Am găsit în camera lui Nicu un lucru interesant. Un caiet de-al meu. Din copilărie... Un așa-zis roman... Niște fantezii cum poți afla în mințile oricărui copil de vârsta lor. Îl păstram ca amintire a unei copilării destul de fericite...

— Aventuri?

— Da... scris la persoana întâia. Cum am fugit de acasă ca să mă fac marinar... Dacă s-au luat după el, cred că lucrurile pot fi mai complicate...

— S-or fi dus la Dunăre? Sau la mare?

— Posibil... Fanteziile copiilor sunt nemărginite...

20

Când odată cu geana zilei sosi nenea Mihai cu mașina lui de serviciu, un jeep jerpelit, rămas încă de la sovietici, tata și bunicul mai săteau pe terasă în fața unei scrumiere pline și a cafelelor nebăute.

Maiorul sări din mașină și se urcă pe terasă:

— Mă duc să dau instrucțiunile cuvenite locotenentului și mă întorc imediat Andrei (adică tata!), ia din camera băieților ceva albituri de-ale lor, merge cu noi un soldat cu Lupu, cel mai bun câine al nostru...

— Încap și eu? întrebă bunicul.

— Ba tu, tată, rămâi acasă, au să vină doi tipi de la procuratură. Trebuie să-i întâmpine cineva... Femeile...

Bunicul și tata intrară în casă. Peste câteva clipe, ieșiră cu un maldăr de rufe.

— Ai văzut? zise bunicul, cățelul nu s-a atins nici de apă, nici de mâncare.

— Dar nu l-am văzut! se miră tata.

— S-o fi ascuns sub pat. E foarte legat de băiat, suferă nu mai puțin ca noi...

Mașina frână la portiță, stârnind un nor de praf. Vara aridă își făcea meseria.

Nenea Mihai se urcă lângă șofer, tata și bunicul se așezară pe bancheta din spate, după ce un soldat și un uriaș ciobănesc german se îngrămădiră să le facă loc...

Mașina porni în trombă, dar opri brusc la ieșirea din localitate: îi aștepta jeepul lui Cleo, cu domnul Bodrac la volan și încă vreo patru voluntari. În cămașă de noapte, Cleo le strigă din capul scărilor:

— Să-mi aducă și mie cireșe!

Nenea Mihai făcu semn jeepului de salon și ambele mașini o luară spre Opăriți.

Drumul spre sat era nou, adică nepavat, tras cu linia printre lanurile de grâu și porumb, și, fiind nu prea umblat, era fără gropi și hârtoape. În mașină domnea o liniște absolută, bineînțeles, cât înceta vorba, pentru că motorul se străduia din răspuțeri să nu permită discuții. Cu toate acestea, tata strigă la un moment dat:

— Ce-i cu rabla ta, Mihai? Cred că are fundul spart!

— Intră prea mult praf?

— Ba! Mi se afundă piciorul...

— Or fi niște cârpe, strigă șoferul. Mi le-a dat plutonierul pentru toată luna... Dacă nu vi-i greu, aruncați-le în spate!

Tata se aplecă, dar se ridică îndată cu un ghemotoc pestriț în mână:

— Cățelul! Cum naiba a nimerit aici? Tu l-ai văzut când s-a urcat? se adresă el șoferului.

— Nea! făcu acesta. Poate când ștergeam parbrizul...

— Șmecheră dihanie, făcu nenea Mihai. Îl luăm cu noi?

— Că n-o să-l aruncăm, zise tata.

— Poate că are și el un interes, interveni soldatul cu ciobănescul. Niciodată nu se știe ce știi ei... Iaca, lui Lupu nu-i plac javrele mititele, dar pe acesta îl rabdă...

Lupu scutură aprobativ din cap.

Ricky, rămas în brațele tatei, se ridică pe picioarele din spate și cu nasul lipit de geam privea scâncind la peisajul monoton ce se desfășura în lungul drumului. Ajunși la vreo doi kilometri de sat, Ricky începu brusc să urle și să zgârie căptușeala de plastic a mașinii.

— Are să strice frumusețe de habitacul, râse șoferul. Nu mai nimerim la expoziție...

— Ba tu oprește mai bine. Iaca o fântână. Câinii vor să bea, e mare nădușeală.

— Și mașina vrea să bea... Domnu' maior, trebuie să torn apă în radiator, că altfel e băja!

— Puteai să faci asta în garaj, soldat, zise nenea Mihai. Oprește.

— Dacă-i vechi radiatorul, se *vaporește* rapid, se îndreptăți șoferul și apăsă pe frână.

Abia crăpă portiera tata, că Ricky sări ca un acrobat și se repezi la fântâna cu cumpănă de lângă dealul ce acoperea vederea asupra satului Opăriți.

— Ce-am zis eu, li-i sete dobitoacelor, făcu soldatul-instructor și, apucând din portbagaj o căldare de cauciuc, porni cu ciobănescul în lesă spre apă.

Dar Ricky trecu în goană pe lângă fântână, fără s-o ia în seamă și, după un sprint bunicel, dispăru printre tufele de măceș ce acopereau dealul.

Soldatul voi să oprească, dar Lupu se izbi cu atâta putere după Ricky, încât ghidul se lăsă în voia lui ca să nu fie trântit la pământ.

— Interesant, zise nenea Mihai și sări din mașină. Au simțit ei ceva?

— Du-te pe urma lui, prinde-l! strigă tata către soldat. Dacă se prăpădește cățelul...

Întreaga companie părăsi jeepul și o luă pe urmele celor două nobile animale...

21

— Da' ăsta cine-i? Întrebă contrabandistul. E al vostru?

Madi dădu afirmativ din cap.

— Frumos cățel... Se vede că-și iubește stăpânul. Aseară mi s-a părut mie că e o dihanie prin preajmă, credeam că-i o vulpe...

Simții că mă lasă toate speranțele. Adică Ricky nu-mi înțelesese rugămintea, nu fugise acasă...

— Îmi pare rău, fraților! Tare-mi mai plac câinii. Dar și libertatea îmi place. Dacă-l las aici să se giugiulească cu tine... mi se adresă el mie. Îl vede cineva și... Așa că...

Banditul scoase din buzunar un cuțit cu arc.

— N-o să-l împușcăm, că e gălăgie mare...

Începui să mă zbat ca un apucat, dar prea profesional mă înfășase străinul.

El puse pe cutiile cu țigări revolverul, întinse mâna să-l apuce pe Ricky de după ceafă, dar foxul se dovedi mai rapid: făcu un salt în aer și îi apucă vreo câteva degete.

Contrabandistul scoase un urlet de durere. Toate ca toate, dar cățelul avea maxilarele special pregătite pentru luptele cu vulpii și bursucii. Străinul își smulse cu greu brațul din menghina câinelui și luă de pe cutiile cu țigări revolverul.

— Javra dracului! Dacă te temi de cuțit, o să facem ceva gălăgie!

Și în clipa următoare avea să se petreacă gestul, ba, ce zic eu – miracolul care avea să șteargă tot trecutul mai puțin brav al lui Mădălin.

El izbi piciorul cu atâta furie în brațul ce voia să fie ucigaș, încât arma zbură cât colo în nisipul ce acoperea hruba.

Banditul rămase descumpănit pe o clipă, exact clipa cât să intre prin galeria lutăriei o dihanie în stare să înspăimânte nu un individ ca dânsul, ci o întreagă gașcă de răufăcători.

Mădălin strigă – cel puțin așa credea el că face! –, adică șopti:
— Lupu! Șo pe el!!!

Dintr-un salt, câinele-lup își încheștă colții în umărul banditului, în timp ce, pe brânci, se arătă și soldatul-instructor.

Urlând de durere și spaimă, străinul nu mai părea atât de fioros...

Epilog

Când ieșirăm din sala de festivități a Comandamentului trupelor de grăniceri, nenea Mihai în uniformă de paradă, mama și tanti Zica cu brațele pline de flori, iar noi doi în costume special cumpărate pentru această solemnitate (între noi fie vorba, păream niște chelneri!), soarele era în zenitul unui august la fel de fierbinte ca și celelalte luni ale verii. Sudoarea care curgea șiroaie de pe noi nu era în măsură să ne potolească mândria ce ne umfla piepturile, ceasurile cu inscripție, agățate pe brațele noastre de chiar comandantul cel mare, deși nu chiar de aur, ne păreau mai prețioase decât ar fi fost medaliile la care speram. „Pentru vitejie și vigilență grănicerească”, scria pe ele, deși numele nu ne erau indicate.

Urmele de vergele ce-mi înnobilaseră fundul în chiar noaptea salvării nu mă mai usturau. În ce-l privește pe Madi – nu voise cu

niciun preț să recunoască vreo răfuială ce ar fi trebuit să aibă loc, zicea că a trecut totul cu bine, dar cum aş fi putut să-l cred? În schimb, mi-a spus suma uriaşă cât a costat căutarea noastră. Dar, zi-i Mădălin-mincinosul, cum îi merge vestea – şi s-a terminat!

Când să urcăm în maşina pe care o conducea tanti Zica, Madi zise:

— Tati, aş fi vrut să mă duc cu Nic la cinema... Venim la bunicul pe jos...

Nenea Mihai îi potrivi lui Mădălin la ceafă o palmă nu chiar serioasă:

— Şi pe urmă să vă căutăm prin porturi pe la Odesa sau la Rotterdam? Nu, băieţele, mai ai o săptămână de măturat curtea pichetului. Mai târziu, vedem noi... Şi Nicolae are ceva treabă...

— Şi chiar multă... făcu mama. N-a reparat nici pe jumătate gardul din spatele vilei.

Nenea Mihai îşi îndreptă fireturile de paradă:

— Mă gândesc eu că bună carte a mai scris şi bunicul vostru. Un manual pentru cei ce vor să fugă de acasă...

— Uiţi, tati, făcu Madi, că, pe vremea când a scris-o, bunicul era şi el nepot!

Şeful pichetului îşi privi foarte uimit feciorul. De altfel, şi eu auzeam pentru prima dată o vorbă înţeleaptă din gura verişorului.

Dar, după cuvintele de laudă şi încurajare ale generalului, ne simţeam amândoi înjosiţi, marginalizaţi. Nici că se putea ceva mai jignitor decât să fii pus la măturatul unei curţi cât toate zilele, ori la bătut cuie într-un gard gata să se prăbuşască...

Să contribui la prinderea lui Veaceslav Bortă şi a întregii reţele de hoţi şi contrabandişti căutaţi şi urmăriţi de ani de zile, să-ţi pui la bătaie viaţa, doar ca cetăţenii ţării să doarmă în pace, să

meriți laudele unui general și articole cu poze în ziare, ca după asta cei mai apropiați oameni să nu te creadă bun decât să dai o fugă la magazin după sare sau s-o încasezi la ceafă pentru că n-ai strănutat cu nasul în batistă?

Dar așa e la noi eterna problemă părinți-copii!

Masa pe care ne-au pregătit-o la vilă tata, bunicul și mama lui Cleo nu ne-ar fi impresionat deloc, dacă n-ar fi fost de față și Minusori.

În timpul cât cei mai mari își discutau propriile lor interese, Mandolin, sorbind o găleată de pepsi, cu Ricky în brațe (recunoscător animal, îi ținea minte eroismul!), încerca s-o vrăjească pe Cleo:

— După ce-am fost nevoit să beau apă din urme de copite, băutura aceasta îmi pare și mai bună.

Nu-mi aminteam să fi fost în lutăria părăsită vreo vacă, să lase urme de copite, așa că i-o retezai scurt:

— Nu era apă, Madi, era urină...

Cleo își duse batista la gură și ieși de la masă.

Mandolin îmi aruncă o privire ucigătoare:

— Nu ai niciun pic de fantezie! Ca să fii crezut, trebuie să exagerezi!

— Dar nu să minți! Parcă ne-am înțeles: o lăsăm să aleagă singură! Cu minciuni vrei s-o cucerești?

Madi nu găsi ce să-mi riposteze.

În schimb, Ricky sări din brațele lui și veni la mine.

Inteligent animal!

După plecarea, cam rece, a Cleopatrei, ne retraserăm amândoi la locul nostru ascuns din spatele uriașei tufe de liliac.

— Nic, zise Madi, am o chestie foarte serioasă. Unul dintre soldații cu care am mătu... am îngrijit curtea pichetului mi-a povestit, pe cuvânt de onoare, că, din locul unde stă la secret

noaptea, a văzut ceva ca o navă interplanetară ce se afundă în apele Prutului. De patru ori la rând a văzut-o! Tu ce zici?

— Dar nu minte?

— Exclus. E un băiat de la țară. Iar eu știu cum se poate ajunge la locul acela fără să fim văzuți... Ce zici?

— Păi, dacă-i vorba de extraterestre... Nemaipomenit! Măi, sunt al tău! Ar fi ceva extraordinar! Când plecăm?...